ÇOCUK

3 Aralık 1979 • Sayı: 49 • 10 Lira

Her hafta

ANSİKLOPEDİ eki armağan ediyoruz

Bir çizgi romanın tamamı BATAKLIK SAVAŞI

TEMEL REİS

YALAN!

AMA AÇLIKTAN ÖLÜYORUM BEN...
HİÇ ÜZÜLME, SANA BİR ŞEY OLMAZ... EĞER OTUZ KİLO DAHA ZAYIFLARSAN SANA YEMEK ISMARLARIM.

SEN YALANCI, KENDİNİBEĞEN MİŞİN BİRİSİN...
SANA YEMEK YOK...

YALANCI?
KENDİNİBEĞENMİŞ?
AMA???
HAKSIZLIK BU

KİMSENİN BENİM HAKKIMDA BÖYLE KONUŞMASINA İZİN VEREMEM

PEKİ! OTUR BAKALIM... SANA BİR DÜZİNE HAMBURGER ISMARLAYACAĞIM...
SOUP

EEE??? BENİM HAKKIMDAKİ DÜŞÜNCENİ DEĞİŞTİRDİN Mİ BAKALIM?
HAM! HUM!
TABİİ YA!!!

ÖZÜR DİLERİM, SEN YALANCI DEĞİLSİN, HELE KENDİNİBEĞENMİŞ HİÇ...
!
?

ÇEKİL GİT YANIMDAN... ASIL YALANCI SENSİN!..
CAAT!

OKURUN SESİ

● Dergimizi büyük bir beğeni ile okuyorum. Eskisi gibi yine poster verirseniz sevinirim. Ayrıca İnce Memed'in devamını merakla bekliyorum.

ERTAN FİDAN
(İstanbul)

● Dergimizi her hafta beğeniyle okuyorum. Totoş'u, Bilmece Bulmaca Sayfasını, Uzay Çocukları'nı severek okuyorum. Geçen yıllarda olduğu gibi poster yayımlanmasını, Pul Köşesi'ne yer verilmesini ve Pembe Panter'in yayımlanmasını dilerim.

MÜGE NİŞANCI
(Bandırma)

● Dergimizi her hafta alıyorum. Püskül ile Çilli'yi ve Pembe Panter'i yeniden yayımlarsanız çok sevinirim. Matematik oyunları çok yararlı. Teşekkürler.

FUNDA ERÜNLÜ
(İstanbul)

● Dergimizi çok seviyorum. Bu dergiye emeği geçen herkese teşekkür ederim. Sizden istediğim yeniden poster yayımlamanızdır. Tüm dergi okurları adına sevgi ve saygılarımı sunarım.

ÖZLEM AKYUT
(Ankara)

● Dergimizde sağlık konularına da yer verirseniz sevinirim.

NOYAN ERCAN
(Çorlu)

HAFTANIN MEKTUBU

Dergimizde Totoş ve Red Kit'in yeniden başlaması beni çok sevindirdi. Teşekkür ederim...

Ata'nın yaşam öyküsünü de öylesine etkileyici çizmiş ve yazmışsınız ki, bir kaç kez okumaktan kendimi alamadım. Keşke, birbirleriyle çatışan ağabeylerim de okusalar bunu...

Sizlere bir kez daha teşekkür eder, başarılı yayın yılları dilerim.

BÜLENT GÜLEŞ

bizden size

BU haftaki öykümüz Yalvaç Ural'dan sevgili okurlar: Bocut Nine ve Yoğurdun Öyküsü... Sanatçının bundan önceki yapıtlarını sizlere sunmuştuk, anımsayacaksınız. Onun bu yapıtını da öbürleri kadar beğeneceğinize inanıyoruz...

YİNE bu sayımızla birlikte, sevimli kahraman, "Red Kit" dergimiz sayfalarından ayrılıyor. Onu çok seven okurlarımız üzülmesinler... "Red Kit"in ülkemizdeki yayın haklarını satın alan, "Milliyet Çocuk Dergisi", onun yeni serüvenlerini de yayınlayacaktır.

KEMAL Özer ağabeyiniz de, "Kadınlara Seçme ve Seçilme Hakkı" adlı yazısında, Cumhuriyet öncesi kadınlarımızla, çağdaş kadınlarımız arasındaki ayrıcalıkları betimliyor.

AYRICA, çizgi-roman severler üzülmesinler... Gelecek haftadan itibaren iyilerin dostu, kötülerin düşmanı olan sevimli bir kahramanı getiriyoruz karşınıza: Larry Yuma...

Yalvaç Ural

BU haftalık bu kadar sevgili okurlar. Haftaya buluşuncaya kadar hepinize iyi günler, dileriz.

İÇ SAYFALARDA

Uzay Çocukları / 4
Bocut Nine ... / 8
Halit Kıvanç Sizlerle / 9
Edebiyat Sevgisi / 10
Totoş / 12
Pıtırcık / 16
Kirpi Çocuk / 17
Mehmet'in Çevre Dos... / 18
Tarihte Bu Hafta / 51
Test / 52
Bizim Ali / 54
Taşkın Amca / 55
Matematik Oyunları / 57
Red Kit / 58
Bilmece — Bulmaca / 63
Her Hafta Bir Konu / 64
Mektup Arkadaşı / 64
Yanıtlar / 64
Okurdan Okura / 65
Eğlence Sayfası / 66

Milliyet ÇOCUK

Sahibi: Milliyet Gazetecilik A. Ş. adına ERCÜMENT KARACAN

Genel Yayın Müdürü: ÜLKÜ TAMER

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: GÜL ÖNET

Teknik Yönetmen: MEHMET İLKORUR

Pazartesi günleri yayımlanır ● 3 Aralık 1979 ● 1979 / Sayı: 49 ● Sıra No: 340

Milliyet Yayın A.Ş. tarafından hazırlanmış, Milliyet Ofset Tesisleri'nde basılmıştır ● *Adres:* Milliyet Çocuk Dergisi, Milliyet Yayınları, Basın Sarayı, Cağaloğlu, İstanbul ● *Abone koşulları:* 1 yıl: 455 TL / 6 ay: 227.50 TL ● Uçakla: 1 yıl: 553 TL / 6 ay: 266.50 TL ● Yabancı ülkeler için ayrıca posta ücreti eklenir ● Türkiye'de satış fiyatı: 10 TL ● Kıbrıs için satış fiyatı: 12.50 TL

UZAY ÇOCUKLARI

KİRLİ GEZEGEN

MIS TIK

İŞTE DÜNYAMIZIN SONUNA GELDİK. BİZİM NÖBETİMİZ BİTTİ. ŞİMDİ ÖTEKİ ARKADAŞLAR GÖREVE BAŞLIYOR.

YÜZYILLARDAN BERİ KOCAMAN BİR KAVANOZDA YAŞIYORUZ. HALKIMIZIN ÇOK AZI BİLİYOR BUNU.

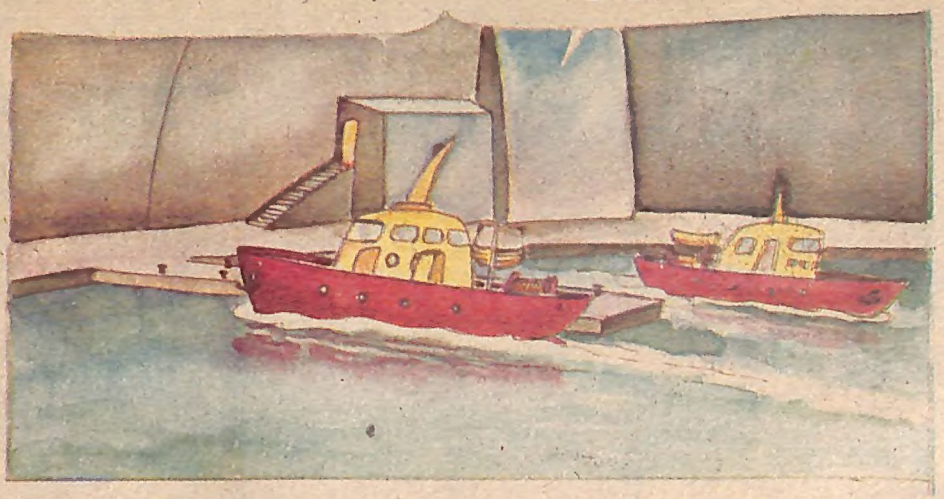

EVET YALNIZCA BİZ GÖREVLİLER BİLİYORUZ. EŞLERİMİZE BİLE SÖYLEMİYORUZ. YENİ NESİLLER BU YAPMA CENNETTE DOĞDUKLARI İÇİN GEZEGENİN BAŞKA YERLERİ UNUTULDU. AMA İNSANIN İÇİNDEKİ MERAK DUYGUSU ONU ARAŞTIRMAYA ZORLUYOR.

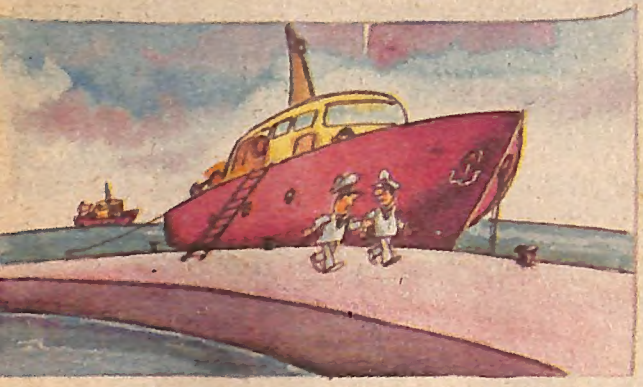

GİTTİLER. HERKES GİTTİ, GEMİDEN ÇIKIP ÇEVREYİ ARAŞTIRABİLİRİM ARTIK.

OH.. NE GARİP YER BURASI. İLERİSİ GÖRÜNMÜYOR.

DUVAR GİBİ BİR ŞEY. ARKASINDA NE VAR ACABA? GAZETEDE GÖRDÜĞÜM İÇİNDE BULUNDUĞUMUZ KORUYUCUNUN SINIRI OLMALI.

ARIYORSUN BURADA?

RASTLANTI! YA SİZ NE ARIYORSUNUZ?

BEN ŞEY... GÖREVİM BURADA - YANİ BURADA ÇALIŞIYORUM.

EVET. SİZ DE ADAMIZIN GİZİNİ BİLİYORDUNUZ.

KONUŞMANDAN BAZI GİZLERİ ÖĞRENDİĞİN ANLAŞILIYOR. NASIL ÖĞRENDİN? AÇIKLA BAKALIM...

ÇALIŞMA ODANIZDAKİ ESKİ GAZETE KOLLEKSİYONLARINI BULDUK. ONLARDAN ÇOK ŞEY ÖĞRENDİK.

GÜN AMCASINA HERŞEYİ ANLATIR.

İŞTE BÖYLE AMCA. OKUDUKLARIMI BİR KEZ DE GÖZÜMLE GÖRMEK İSTEDİM.

DEMEK HEPSİNİ BİLİYORSUN.. ŞAŞIRDIM KALDIM DOĞRUSU.

ÖĞRENDİKLERİM HEPSİ DEĞİL AMCA. MERAK ETTİĞİM PEK ÇOK ŞEY VAR DAHA. NASIL AYDINLANIYORUZ? GÜNEŞ NASIL DOĞUYOR, NASIL BATIYOR? YAĞMUR NASIL YAĞIYOR? BU GARİP ENGELİN ARKASINDA NELER VAR?

OLAN OLMUŞ ARTIK. BİR ŞEYİ YARIM ÖĞRENMEK KÖTÜDÜR. HELE BİR GİYİN. SENİ GEZDİRİP TAM ÖĞRENMENİ SAĞLAYACAĞIM.

SEN GİYİNİRKEN BEN EVİ ARAYIP HABER VEREYİM, MERAK ETMESİNLER.

DAVRANIŞIMDAN ÖTÜRÜ ÜZGÜNÜM. AMA MERAKIMI YENEMEDİM.

DA GELİYOR.

HER ŞEY TAMAM. GÜNEŞ EVE GELMİŞ. ARTIK SENİ GEZDİREBİLİRİM.

AH. BİR ÇOCUK! NASIL GELMİŞ BURAYA?

YEĞENİM GÜN. ÇOK MERAKLI VE AKILLI BİR ÇOCUKTUR.

YANLIŞ BİR İŞ YAPTIN KÜÇÜK. ADAMIZIN GİZİNİ SAKLAMAK ZORUNDAYIZ.

ÜZGÜNÜM EFENDİM. ÖZÜR DİLERİM. BİR DAHA BÖYLE İŞLER YAPMAYACAĞİM.

GÖRDÜKLERİNİN BİR TEKİNİ BİLE KİMSEYE ANLATAMAYACAKSIN. YURTTAŞLARIMIZIN MUTLULUĞU İÇİN GEREKLİ BU.

BANA GÜVENEBİLİRSİNİZ EFENDİM.

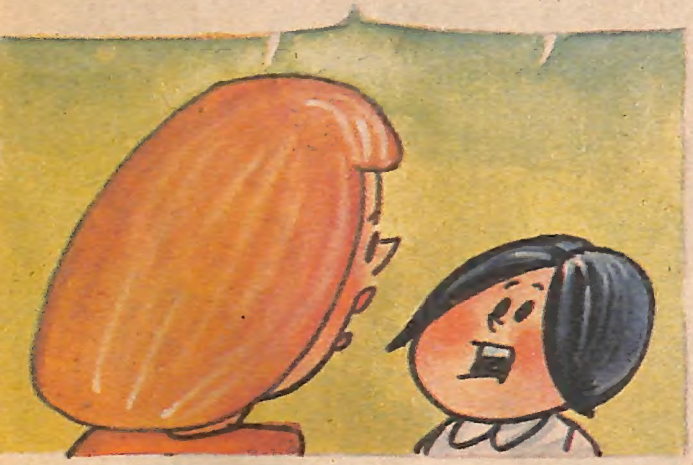

GİDELİM GÜN. BAŞKANDAN GEREKLİ İZİNİ ALDIM. ARTIK SEN DE BİZLERDEN BİRİ OLDUN. SORUMLULUĞUNU BİLMENİ İSTERİM.

SAĞOLUN AMCA.

BU NE AMCA?

ÇOK GELİŞMİŞ KÜÇÜK BİR UÇAK. ONUNLA GEZECEĞİZ.

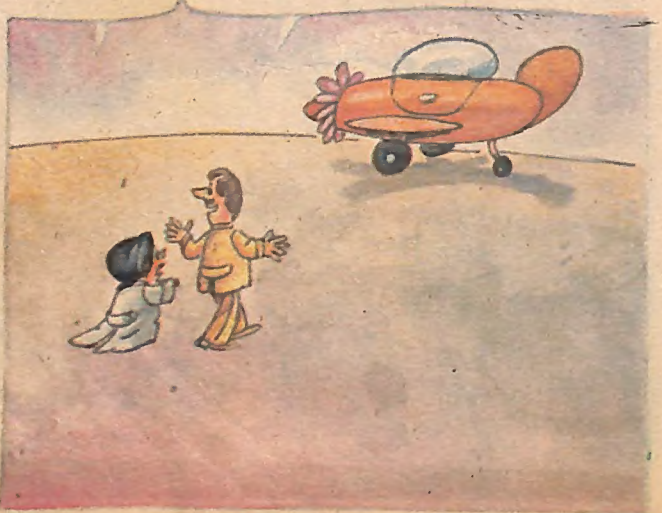

BU UÇAKLARI YALNIZCA BİZ GÖREVLİLER KULLANIRIZ. İNSANLARIN UÇABİLECEĞİNİ KİMSENİN BİLMEMESİ GEREK. ÇÜNKÜ ÜLKEMİZ ÇOK KÜÇÜK.

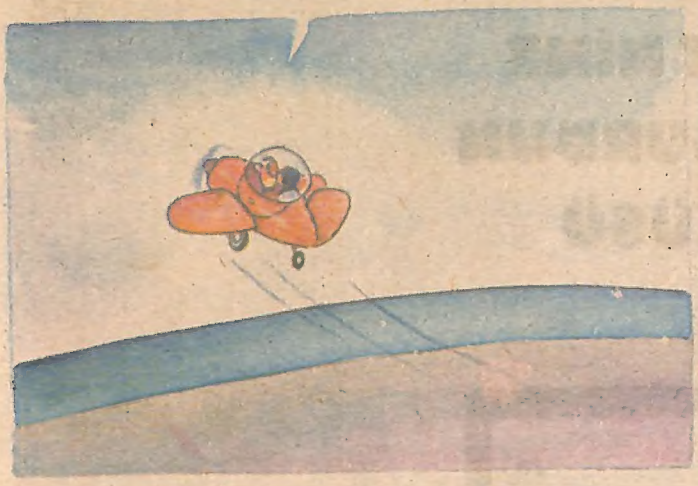

TIPKI DÜŞTE GÖRDÜĞÜM GİBİ UÇUYORUZ.

DEDELERİMİZ DAHA HIZLI GİDEN ÇOK KİŞİ TAŞIYAN UÇAKLAR YAPMIŞLAR. ÇÜNKÜ O ZAMAN GEZEGENİN HER YERİ YAŞANABİLİR DURUMDAYMIŞ.

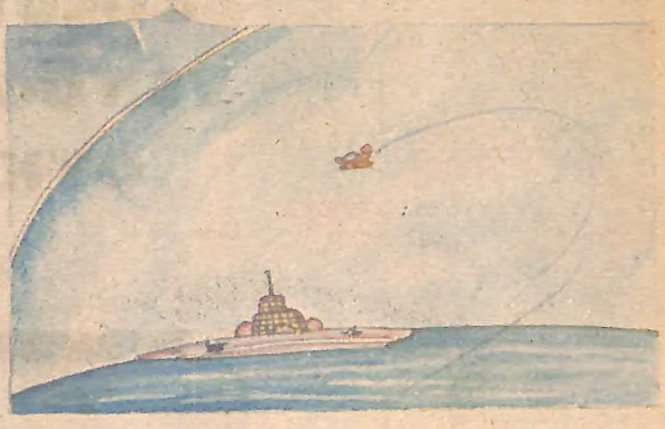

İŞTE YÖNETİM MERKEZİNE GELDİK. YAĞMURUN YAĞIŞI, GÜNEŞİN GÖRÜNTÜSÜ, ESEN RÜZGÂRIN HIZI HER ŞEY ORADAN YÖNETİLİR.

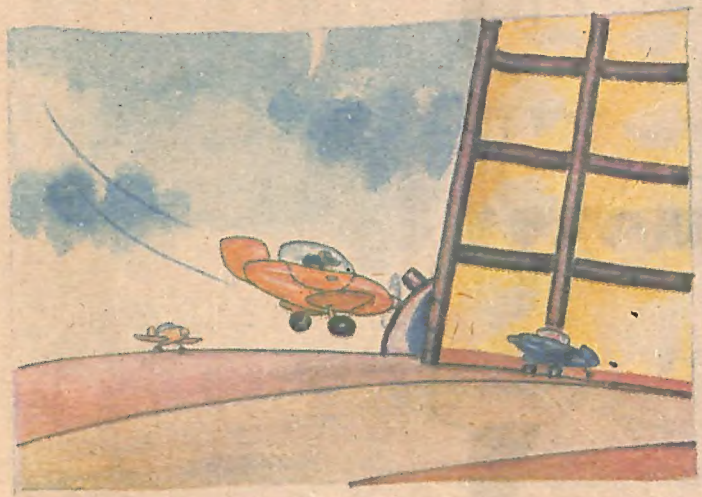

BU GÖZ GİBİ ŞEYLER NE AMCA?

BİR ÇEŞİT FİLM MAKİNESİ. KORUYUCUNUN HER YANINDA DOĞA RESİMLERİ OLUŞTURUYOR.

ADAMIZIN DÖRT YANINA YERLEŞTİRİLMİŞ BU GÖSTERİCİLERİ ELEKTRONİK BEYİNLER YÖNETİR. BÖYLECE GÜNEŞİN DOĞUŞU, YILDIZLAR, BULUTLAR HER ŞEY CANLIYMIŞ GİBİ GÖRÜNÜR.

DEMEK YAŞADIĞIMIZ DOĞA HER AN OYNAYAN BİR FİLM. ÖYLE Mİ AMCA? ÇOK ŞAŞTIM BUNA...

SAAT ON YEDİYE BİR VAR. YAĞMURA HAZIR OLUN.

HER ŞEY HAZIR EFENDİM

DEVAM EDECEK.

ŞİİR-ÖYKÜ

BOCUT NİNE VE YOĞURDUN ÖYKÜSÜ

YALVAÇ URAL

1–

Yıllar önce
Bozkırın
Çıralı yaylasında
Bocut nine adında
Al yazmalı
Gül fistanlı
Çakır gözlü
Doğru sözlü
Bir nine yaşarmış

Bu pamuk elli
Tatlı dilli
Bilge ninecik

Tüm çocukların
Kuzuların ebesi
Hastaların Lokman'ı
Dargınların küslerin
Barıştırıcısı
Obasının
Yol göstericisiymiş

Bu obada insanlar
Yaşamlarını
Kışın dağlarda
Yazın da meralarda
Besicilik yaparak
Geçirirlermiş

Ama buna karşın
Kendileri
Yılda bir kezcik
Bile olsun
Et yemezler
Hasta bir koyunu bile
Kıyıp ta kesemezlermiş

Bu nedenle
Yedikleri hep
Yabanotu aşıyla
Çavdar ekmeğiymiş

Yazın kadınlar
Çocuklarla birlikte
Ebegömeci/Kuzukulağ
Tekesakalı/Çıtlık gibi
Kır otlarını toplar
İplere dizer kurutur
Kışın da pişirir
Yerlermiş

Bir gün küçük bir kız
Ablasıyla birlikte
Tekesakalı toplamaya gitmiş

Ve bilmediği bir otu
Yiyerek zehirlenmiş.

2–

Annesiyle babası
Koşmuşlar Bocut–nine'ye
"Ah nine
Can nine
Ne edersen
Sen edersin"
Küçük kızı kurtar diye
Koşmuş nine çadırına
Doldurmuş tabağına
Sütten katı
Buluttan ak
Peynire benzer
Daha yumuşak,
Yedirmiş kaşık kaşık
Küçük kıza yoğurdu
Bir şeyciği kalmayacak
Bu gece uyudumu

Bütün gece başında
Beklemiş hep annesi
Güneş doğunca yine
Gelmiş obanın neşesi

Ama bütün oba
Şaşakalmış bu işe
Nedir bunun sırrı diye
Gelmişler nineye

Toplamış çevresine
Nine tüm kadınları
Başlamış anlatmaya
Yoğurdu nasıl yaptığını

Önce sütü kaynattım
İçine mayayı kattım
Üzerine bir bez örtüp
Cingillerde beklettim

İşte böyle oluştu
Küçük kızı kurtaran
Sütten katı buluttan ak
Yoğurt dediğim yumuşak

Kadınlardan biri
Yaklaşmış nineye
Mayayı nereden bulacağız
Söylemedin diye

Kesmiş sözünü nine
Bunu söylemem diye
Siz sütü bir kaynatın
Ben bir göreyim hele

İlk kez için mayadan
Dağıtmış kadınlara
Yapınca bir tas ayırın
Ben karışmam sonra

Her kadın yaptığından
Ayırmış mayasını
Yıllarca taşımışlar
Bu işin sırrını

İşte bugün de yine
Mayayı kimse bilmiyor
Biraz yoğurdu olmadan
Yoğurdu yapamıyor

Bu sır da işte böyle
Göçmüş gitmiş nineyle
"OTLARI NEDEN HALA
YOĞURTLA YİYORUZ"
Sizler öğrenin diye

halit kıvanç SIZLERLE

MEKTUP YIĞINI ALTINDA

DOĞRUSU bu haftaki yazıma koyduğum başlık, tam gerçeğin ifadesi.. Uzunca bir seyahatten dönünce kocaman bir mektup yığını altında kaldım. Önce İzmir Fuarı.. Ardından Mersin Festivali.. Aşağı yukarı iki aylık bir süre MİLLİYET ÇOCUK DERGİSİ'nin sayfalarındaydım ama yazı işleri merkezinden uzaklardaydım. Bu bakımdan dönüşümde buldum biriken mektuplarınızı... Her şeyden önce siz sevgili okurlarımın beni böylesine mektup yağmuruna tutmasından ötürü duyduğum mutluluğu belirtmek isterim. Bir yazar için en güzel olaydır bu.. Yazar, okurundan aldığı mektuplarla, daha doğrusu okurlarından gelen seslerle memnun olur. Bir bakıma yazarla okur bütünleşirler bu karşılıklı yazışmayla.. Yazar, gazetede ya da dergide yazmıştır. Okuru da mektubuyla karşılığını verir. Belki telefonu da katacaksınız bunun içine.. Ama unutmayalım ki, telefonla buluşmak, sanıldığı kadar kolay değil. Hem mektubun, daha doğrusu yazının kalıcılığı bir başka oluyor.

Mektuplarınıza gönülden teşekkürler.. Hemen ardından özür dileyeceğim. Tümünü yanıtlayamayacağım için.. Bir kez, bazılarının sordukları soruların güncelliği geçmiş. Bana "Avrupa Kupalarında Türk takımlarının şansları"nı sormuşlar. O şanslar uçup gitmiş bile.. Geride kalan günlerle ilgili başka sorular da aynı şekilde canlılığını yitirmiş. Bir de pek özel sorular var ki.. Anımsıyacaksınız. İlk yazılarımdan birinde şöyle demiştim: "Dergi, gazete, radyo, TV gibi kamuya seslenen yayın organlarında sorulacak soruların amacı, çok sayıda kişinin ilgisini çekmek olmalıdır. Öyle sorular sormalı ki, alınacak yanıtlar ya bilmeyenlere gerçekten bir şeyler öğretsin ya da eski anıları, yararlı olacak biçimde gözler önüne serebilsin."

Bu bakımdan mektuplarınızdan bazıları pek özel, pek bireysel konuları içeriyor. Bu arada şiir, fıkra gönderenler de bir hayli.. Fırsat düştükçe kullanacağım onları. Hepsinden öte, şu küçücük köşemde tomarla yığılmış mektuplarınızın hepsinin karşılığını verme olanağım yok. Gene de çalışalım, bakalım kaç tanesini yanıtlayabilirsek..

●

İSTANBUL'dan NAZAN DURAK, "Bermuda Şeytan Üçgeni" nden söz açıyor ve "Türkiye'de de, Akdeniz taraflarında öyle bir yer varmış, Doğru mu?" diyor. Hani "o bölgeye giren uçakların, gemilerin esrarlı bir şekilde kaybolduğu yer..." demek istiyor. Bakın ben tüm içtenliğimle söyliyeyim ki, Bermuda Şeytan Üçgeni'ne de pek inanmıyorum. Raslantılar zinciri gibi geliyor bana... Belki oralarda doğal bazı olaylar etkili olduğundan, gemiler yahut uçaklar kazaya uğruyor. Ama öyle esrarengiz kaybolma olaylarını yaratan bir garip bir gizli kuvvetin varlığı, pek inandırıcı gelmiyor. Abartılıyor sanıyorum. Bu yolda yazılan ve hayal ürünü olan kitaplar, çevrilen filmler de, abartmayı artırıyor, yayıyor. Türkiye'nin herhangi bir yanında böyle gemileri, uçakları yutan bir şeytan üçgeni olduğunu duymadım hiç.. Aman olmasın da!..

●

EDİRNE'den İLKEL BAYKAL, dergi biriktirmeye meraklı, anlaşılan.. Güzel bir merak.. Ben de biriktiririm. Küçükten beri.. Şimdi giderek değerlenen pek çok dergi cildim var. Çünkü ciltsiz dergiler dağılabiliyor, yırtılabiliyor. Edirne'li İlker, MİLLİYET ÇOCUK DERGİSİ'nin ciltlerine ve de içinde verilen fasiküllerine ait bazı sorular sormuş. Ben de derginin bu konudaki ilgililerine, yetkililerine sordum. Dergide ek olarak verilen ansiklopedi fasikülleri ayrıca satılmıyor. Dergiyle birlikte alınabiliyor ancak.. Beşinci cildin dışında cilt kapağı da henüz yok.

●

BURSA'dan HAYRÜNNİSA ÖZER, sigara paketlerinden çıkan beyaz parlak kağıtları biriktirmiş. Hani şu yaldızlı kağıtları.. Hem de pek çokmuş. Atmaya kıyamadığı için de soruyor: "Acaba bunlarla ne yapsam?" Bu tür parlak, yaldızlı kağıtlardan minik heykelcikler yapanlara çok rastladım. Minnacık kuşlar, uçaklar, otomobiller, insanlar yapılıyor. Tabii yapabilme yeteneği olanlar için.. O kağıtların büyük tabaka halinde olanları, -annelerinize sorabilirsiniz-, et kızartılmasında filan kullanılıyor. Eti yaldızlı kağıda sarıp fırına koyuyorlar. Ama öyle çikolatadan çıkan ufacık kağıtlarla pek olmaz sanırım. Bir zamanlar da, bir hayır kuruluşu bu yaldızlı kağıtları topluyordu. Niye topluyordu, anımsamıyorum şimdi.. Bakın, bu yaldızlı kağıtlarla başka bir şeyler yapılabildiğini duyanınız, bileniniz varsa, yazın bana.. Ben de merak edenlere ileteyim.

Bursa'lı okurumuz, bir ilginç not da eklemiş mektubuna: "Dünyanın en kısa alfabesini Bouga—İnville adalarındaki Rotokos kabilesi kullanırmış. 11 harften 5 sesten oluşurmuş bu alfabe" diyor. Bir kaç ansiklopedi karıştırdım. Bu bilgiye rastlayamadım. Acaba bizim Hayrünnisa Özer, bu bilgiyi nereden öğrendi?

●

KARS'tan SUAT URAL spor meraklısı.. Dünya Kupası ile ilgili sorularını, başka soran okurlarımı aydınlatırken geçenlerde açıklamıştım. Suat'ın öteki sorularına gelince.. Ken Dalglish geçen ligde takımına 21 gol kazandırmıştı. Kızılyıldız takımı ise UEFA kupasında sırasıyla şu sonuçları almıştı: K. Yıldız — Dinamo / Berlin 2—5, 4—1, Real S. Gijon 1—0, 1—1, West Bromwich Albion 1—0, 1—1, Arsenal 1—0, 1—1, Hertha Berlin 1—0, 1—2, Borussia Mönchengladbach 1—1, 0—1.

●

BİR de İLZİNED'den NAZAMAR UÇTUVAK var. Yazıyı tersinden yazıp beni terleten DENİZLİ'den RAMAZAN KAVUTÇU... Fantezi bulmacalar yollamış. İşte biri: "Dünyanın hem akıllı.. Hem de en akılsız hayvanı hangisidir?" Hangisi mi? "İnsan"dan başkası olabilir mi? Akıllı işler yapan insanlardan olmamız dileğiyle, haftaya buluşalım.

edebiyat sevgisi

selim ileri

EDEBİYATIMIZ GELİŞİYOR

HATIRLAYACAĞINIZ gibi, romanın gelişim çizgisi Batı Avrupa'dan kaynaklanıyordu. Orada derebeylik düzeni yıkılmış, burjuvazi bir sınıf olarak toplumsal düzende varlığını hissettirmişti. Büyük kentlerle, yerleşik yaşama tarzıyla birlikte roman gelişti; Ortaçağ'a özgü hikâye de kılık değiştirerek bugünkü modern öyküye yaklaştı.

Aynı dönemlerde edebiyatımız ne durumdaydı? Tarih bilgimizi şöyle bir kurcalarsak; Anadolu topraklarında kurularak dünya haritasına yayılan Osmanlı İmparatorluğu'nun bütünüyle kendine özgü, batıdakinden hayli değişik bir toplumsal düzeni olduğunu kavrarız. Bu toplumsal düzene bağlı olarak, yaşama tarzı ve yaşama tarzının gereksindiği sanat olayları da batıdakinden çok başka, çok değişikti.

Batıda resim ve tiyatro ya da aklımıza gelebilecek herhangi bir başka sanat dalı çeşitli evrelerden geçerek yaygınlaşıyordu. Bizde ise resmin yerini minyatür sanatı tutuyor; tiyatro da seyirlik gösterilerle karşılanıyordu. Bunun gibi edebiyatımızın çok uzun bir döneminde asıl yaygın tür şiirdi. Roman ve hikâye yazılmıyordu. Şiir hem saray çevrelerinde, hem de Anadolu topraklarında büyük ustalıklarla doruğuna ulaştı. Oysa romanla öyküden ses seda çıkmıyordu.

HİKAYENİN karşılığında – tıpkı resim sanatının karşılığında minyatür olması gibi – mesneviler, halk öyküleri, meddah geleneği vardı. Mesneviler, şiir biçiminde yazılmış öyküler sayılabilir. Gelgelelim bu öykülerde yaratıcılık konu özgünlüğüne dayanmaz. Yazar, yüzyıllar boyunca yinelenmiş konuları bir kez daha şiirin, mesnevinin kalıplarına döker. Konular, destanlardan, aşk öykülerinden, dinsel izleklerden kaynaklanmıştır. Kimi zaman da bir kentin betimlenmesini dile getirir mesneviler. İçlerinde bir iki yapıt, konu özgünlüğünü gerekli hissetmiştir. Sözgelimi Şeyhî adlı bir şair, "Harnâme" adlı mesnevisinde bütünüyle değişik bir çalışma yapmış; hayatı, yerginin bakış açısıyla yorumlamayı denemiştir... Halk öyküleri de çeşitli kalıplar üzerine kuruluydu. Bu öykülerde de, anlatıcılar kişisel yaratıcılıklarını sergileyemiyorlardı. Konular, yüzyıllardan yüzyıllara az çok değişen söyleyiş özellikleriyle yinelenip duruyordu. Meddah geleneğiyse, gelişe gelişe, öykünmecilikle (taklitçilik) hikâye anlatmanın birleştiği tek kişilik tiyatro gösterilerine dönüşmüştü. Meddah halkın toplu olarak bulunduğu alanda (genellikle kahveler), öyküsünü, kişileri taklit ederek anlatıyordu. Osmanlı İmparatorluğu'nun değişik halk topluluklarından oluşan kalabalığı bu taklit özelliğini hazırlamıştı sanki... Ama bütün bu türlerin hiçbiri ne modern öyküyü, ne de romanı hazırlayabilirdi.

Osmanlı İmparatorluğu da gelişen batı dünyasına ayak uydurmak zorundaydı. Gerek ekonomik nedenler, gerekse kültürün evrenselleşmesi bu ayak uydurmayı zorunlu kılıyordu. İlk yoğun yenileşme, çağdaşlaşma çabalarından sonra, edebiyatımızda da roman ve öykü yazılmaya başladı.

DENEBİLİR ki; o güne dek roman ve öykü niçin yazılmıyordu? Roman da, onun başlangıcı sayılabilecek öykü de, her şeyden önce devingen, değişimler gösteren bir yaşama tarzının edebiyattaki karşılığıdır. Oysa, doğu hikâyesi, her şeyden önce kalıpçılığın ve olağanüstünün buyruğundaydı. İslâm dininde ve bu dinin ışığı altında büyüyen toplumlarda hayat, birtakım kurallara ve törenlere bağlıydı. Yaşama tarzı duraklıkla donanmıştı.

Ahmet Hamdi Tanpınar adlı büyük bir edebiyatçımız, "müslüman edebiyatlarının Ortaçağ hikâyesinden romana geçemeyişi" konusunda bir iki temel neden ileri sürüyor. Bunların başında, dural (statik) hayatın, insanı, bireyi gerçeklikteki yaşamayla karşı karşıya gelmekten engellemesi yatıyor. Sözgelimi bir ağaç resmi yapaca-

ESKİ - YENİ

(...) Eski sanata yönünü veren şiirdir. Düzyazı, şiiri uzaktan ve adım adım izler. İnsan ve toplum değişmediği için felsefe ve dünya görüşü değişmez. Bütün sınırlar ve değerler olduğu yerde kalır. Bundan ötürü bir yayılma vurgunluğu içinde uzak ve yakın geçmişe dönüşlerle – yani genel görüşlerin içinde gidip gelen alçalış ve yükselişlerle – ve bazan teknik ilerleyişlerle hep aynı şeyler devam eder. Bireyi yadsıyan ve hayata göz yuman bir görüş elbette ki, insanın çevresinde dönen bir sanat geleneğini tek başına kuramazdı. Türk hikâyesinin değişebilmesi için bireyin değer kazanması gerekliydi. Modern roman bireyin üzerinde döner. Eski ise hayat ve alınyazısı karşısında bireyin özgürlüğünü değil, varlığını bile kabul etmez. Bir hayal perdesindeki gölgenin serüveni ancak bizi bir hikmete eriştirmek için önemli olabilir.

Bununla birlikte eskiler hiç de hayata karşı duygusuz değildiler. Onun manzaralarından hoşlanırlardı. Kalabalığı, çarşıyı, pazarı, cümbüşü, yaşadıkları şehri, kendi hayatlarını seyretmekten zevk alırlardı. Kurulmuş, uygun ve tam bir zevke sahip oldukları için, onun dışındaki şeyleri beğenmezler, onlara garip ve acaip şeyler gözüyle bakarlardı. (...)

Ahmet Hamdi Tanpınar

ğız. Genellikle yaptığımız ilk ağaç resimleri, kahverengi gövdeli, yeşil yapraklı "top ağaçlardır". Doğadaki ağaçların böyle top ağaçlardan oluşmadığını; çınarları, selvileri, çamları zamanla ayrımsarız. Bizim resmimizde de çınar güçlü dallarıyla serpilir, selvi gökyüzüne süzülür, çam ağacıysa dalgalanan bir üçgen olup çıkar... Tıpkı bu örnek gibi, gerçeklikteki yaşamada da birbirine benzemeyen sayısız çeşitlilik göze çarpar. Ama kurallarla ve törenlerle donatılmış insanoğlu bu çeşitliliklere gözü kapalı bakmak zorunda kalacaktır. Böylelikle tek tek olaylar, olaycıklar, tek tek kişiler, bireyler fark edilmez; her şeye genel, yüzyıllardan yüzyıllara değişmez sanısı uyandıran bir bakışla yaklaşılır. Bu, roman ve hikâyenin her zaman gereksindiği konu özgünlüğünden uzak tutar bizi.

Yine Ahmet Hamdi Tanpınar, roman ve modern öykünün gelişmesini, "bireyin kendi içine eğilmesini" gerektirdiğine bağlıyor. Kısacası birey, şu ya da bu olay karşısındaki tutumunu, davranışını, seçim ve tepkisini değerlendirebiliyorsa, kendi içine eğilmiş demektir. İçe eğilmek, ardında kendini ve yaşamı başkalarına anlatmak çabasını barındırır. Kendisiyle hesaplaşan kişi, karşısındakilerle gündeliğin ötesinde bir iletişime girer. Dural hayat ise, bireyin kendi içine eğilmesini sağlayamaz. Çünkü dural hayatta her şey önceden, bizden önce sınırlandırılmıştır. Yani yaşadıklarımızı açıklayan bir iç benliğimiz sözkonusu edilemeyecektir. Buna karşılık, yaşadıklarımız kurallarla, kalıplarla açıklanacaktır.

İşte bu gibi nedenler, Osmanlı – Türk toplumunun yaşama tarzında ne öyküye, ne de romana ihtiyaç duyurmuştur.

TOPLUMUN yenileşme, çağdaşlaşma hareketlerinden sonraysa, modern öykü ve roman türleri çeviri, öykünme yoluyla edebiyatımıza girer. Bu türlerin ilk örnekleri, artlarında geleneksel hiçbir miras bulamaz. Her şey ansızın başlamıştır sanki. Şimdi eskiyle (mesnevi, halk öyküsü, meddah geleneği) yeni karşılıklı boğuşmaktadır.

Edebiyatımızın ilk roman ve öykülerinde; hem edebiyat türü olarak bu iki türün yeniliği, hem de toplumsal hayatımızda eskiyle yeninin çatışması en çok işlenen konudur. Yazarlarımız, sık sık, romanın metnine roman ve öykü sanatı üzerine bilgiler eklerler. Yapıtların konuları da toplumsal hayatımızdaki çağdaşlaşma hareketlerinin bir değerlendirilmesi niteliğindedir. Gelgelelim bu ilk yapıtların çoğu başarısız ve beceriksizcedir. Bunu da doğal karşılamak gerekir. Çünkü ilk roman ve hikâye yazarlarımız, kendi toplumumuzun sorunlarından yola çıksalar bile, batı edebiyatlarının anlatı geleneğini örnek almak zorundaydılar. İlk yapıtlar da, o sıralar dilimize çevrilmiş batı edebiyatlarının örneklerine benzer. Yazarlarımız doğallıkla dış etkilerden kendilerini yalıtamamışlardır.

EDEBİYATIMIZDAKİ ilk hikâye kitapları Ahmet Mithat Efendi imzasını taşır. Bu yazarımız 1844–1912 yılları arasında yaşamış, pek çok öykü ve roman yazmıştır. Ahmet Mithat Efendi'nin yapıtlarını topluca gözden geçirecek olursak, onun kimi zaman bir meddah gibi "anlattığını" görürüz. Okuruyla karşılıklı söyleşiyormuş gibi anlatır. Gündelik sorunlara çareler öğretir. Örnekse, hiç yeri yokken nezlenin nasıl iyileştirileceğinden söz açar, ilâç salık verir. Ya da anlatının kendi akışı dışına çıkarak, okurlarını öğütlerle donatır. Ahmet Mithat Efendi'nin bu tutumunu yadırgayanlar çıkacaktır. Ama unutmamalı ki, bu yazarımız, roman ve modern öyküyle ilk kez karşılaşan bir okur topluluğuna ses yöneltiyordu. Dolayısıyla okurunu bu, bizim için yeni türlere alıştırmak zorundaydı...

EDEBİYAT tarihçilerimiz, ilk roman ve öykülerimizde bazı ortak özellikler saptamışlardır. Konular çokluk acıklı, göz yaşartıcı ve öğüt verici olaylardan edinilir. Yazarlar, okura bir şeyler öğretmeyi ön görürler. Okuru kendi değerlendirişi ve yargılamasıyla başbaşa bırakmazlar. Tersine, yazar, neyin doğru neyin yanlış, neyin güzel neyin çirkin, neyin iyi neyin kötü olduğunu her fırsatta anımsatır. Tabii bu yüzden yazınsal metin kendi amacından sapar; romanın, öykünün içine ahlâk dersi de eklenir.

Roman ve öykülerin söz açtığı olaylar, ilk yerli yapıtlarda ya gündelik yaşamdan ya da tarihten seçilir. Sözgelimi Ahmet Mithat Efendi çokluk gündelik yaşama eğilirken, ondan daha az eser vermiş olan Namık Kemal tarihsel olayları yazınsallaştırmaya yatkındır. Namık Kemal'in kimi tiyatro yapıtları gibi "Cezmi" (1880) adlı romanı da olayını tarihten seçer. "Cezmi" de on altıncı yüzyıl Osmanlı – İran Savaşları yansıtılır...

Dağarcık

AHMET HAMDİ TANPINAR

1901 yılında İstanbul'da doğdu, 1962 yılında aynı yerde öldü. Cumhuriyet dönemi şair ve yazarlarının en önemlilerinden biri. İstanbul Üniversitesi'nde Yeni Türk Edebiyatı dersleri okuttu.

Yazar, edebiyat tarihi, eleştiri, deneme türleri üzerine de değerli yapıtlar verdi. "XIX. Asır Türk Edebiyatı Tarihi" (1949), "Beş Şehir" (1946).

Yapıtları başlıca kişileri hep tek boyutludur. Bu kişilerin hayat karşısında tutumları hemen hiç değişmez. Ya bütünüyle iyidirler, ya da bütünüyle kötü. Kötüler ille cezasını çeker, iyiler ise mutlu olurlar genellikle.

Olayların aktarılışında ikide birde rastlantılara yer verilir. Birbirini yitirmiş kardeşler, rastlantı sonucu birbirlerini bulurlar. Bu soy, hayatta pek az olmuş rastlantılar, ilk yapıtlarımıza masal geleneğinden miras kalmıştır...

1896 yılından sonra, edebiyat tarihçilerimizin taktiği adla "Edebiyat-ı Cedide" döneminde roman ve modern öykümüz daha gelişti. O güne dek yazılan yapıtlardaki aksaklıklar, özentiler eleştirildi. Eleştirinin ışığı altında anlatı sanatı yeniden ele alındı. Kuşkusuz bu gelişme, ilk romancılarımızın ve öykücülerimizin büyük güçlüklerle açtıkları yoldan geçiyordu...

Görülüyor ki, Türk edebiyatında roman ve modern öykünün gelişimi, batıdakinden farklı. Toplumların edebiyat üzerinde nasıl köklü, derin bir etki yarattığını bu örnekten de kavramak olası. Her toplum, her toplumsal düzen kendi gereksinimlerinin yanıtı sayılabilecek bir edebiyatı var eder.

totoş

BU BİR BUYRUK-TUR!
BUYRUKSA GİDİYORUM PATRON.

BU MEKTUPTA PATRONUN DA POLİS OLMAK İSTEDİĞİ YAZILIYSA HİÇ ŞAŞMAM.

KOMİSER BEY, BENİ TUTUKLAYIP HAPSE ATIN. KARŞINIZDA POLİS KILIĞIYLA DURAN BU ADAM ASLINDA TEHLİKELİ BİR HAYDUTTUR. YÜKLÜ BİR GEÇMİŞİ VARDIR. ADIM GADDAR BAKIŞ, KONTROL EDEBİLİRSİNİZ, PARLAK BİR GEÇMİŞİM VARDIR. SON OLARAK HAPİSTEN KAÇTIM VE...

BU... BU BİR ŞAKA OLMALI...
HERHALDE... BANA BÖYLE BİR MEKTUP YOLLAMAK İÇİN SALAKLAR KRALI OLMAK GEREKİR. NEYSE GÖREV GEREĞİ BİR KONTROL YAPACAĞIZ YİNE DE...

VE TABİİ Kİ...
HAYDİ...
PATRON BENİ İHBAR ETTİ. BUNU KENDİSİNE ÖDETECEĞİM.

O AKŞAM TOTOŞLARIN EVİNDE...

O AKŞAM TOTOŞLARIN EVİNDE..
TOTOŞ TELEFON.
BANA MI?

ALO TOTOŞ?
BEN PARTAL'IN ANNESİ. PARTAL HÂLÂ EVE DÖNMEDİ, SENİNLE Mİ ACABA?
HAYIR, BUGÜN ONU HİÇ GÖRMEDİM.

AMA MUTLAKA BİR ARKADAŞINDADIR. İSTERSENİZ BEN BİR ARAŞTIRIP SONRA SİZE HABER VERİRİM.

O SIRADA...
KOMİSER BEY, GADDAR BAKIŞ'TAN BİZE MEKTUP. PATRONUNUN BİR SOYGUN HAZIRLADIĞINI BİLDİRİYOR VE...
VAY, MEKTUPLARIMI OKUYORSUN HA?

GARİP, BÜTÜN ARKADAŞLARA TELEFON ETTİM. HİÇ BİRİNDE YOK.

O SIRADA...
İHTİYARLARI KAPIDA BEKLER, PARALARINI ALIR KAÇARIM. SOYGUNDAN DA İYİ BU...

totoş

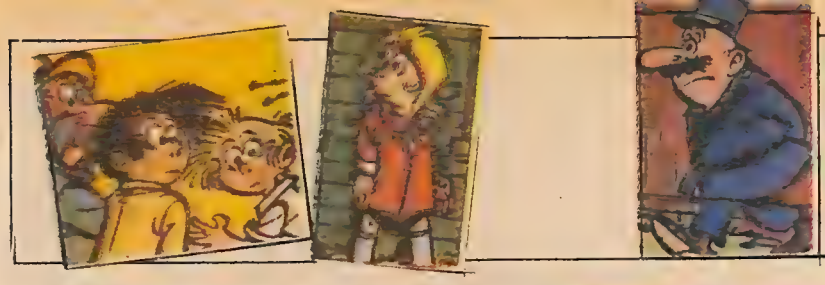

ADINIZ CO KAVA, LÂKABINIZ PATRON. POLİS SİZİ ARIYOR VE BİR SOYGUN HAZIRLIĞI İÇİNDESİNİZ. SİZİ TUTUKLUYORUM.
BU NUMARAYI BİR KERE DAHA YAPMIŞTIN GADDAR BAKIŞ. ARTIK SÖKMEZ.

BEN GADDAR BAKIŞ DEĞİLİM. ZATEN SİZİ İHBAR EDEN DE O.
TEK BAŞINIZA MI BANA BUNU SÖYLEMEYE GELDİNİZ ?

HAYIR. TABANCAMLA....
BEN DE.. HA..HA.. HA...
TOC!

ŞİMDİ NE YAPACAKSIN BAKALIM ? HI ?
YA SEN? ÇEK CESARET EDERSEN...

BU GÜN HİÇ KİMSENİN PARTAL'I GÖRMEMİŞ OLMASI NE GARİP. BİR ŞEY KALDI. ONUN TELEFONU YOK.
KÖTÜ BİR HABER Mİ VAR ?

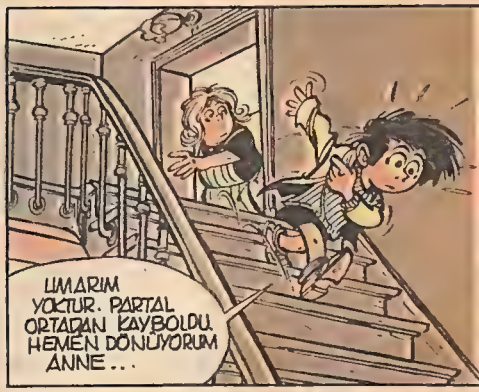
UMARIM YOKTUR. PARTAL ORTADAN KAYBOLDU. HEMEN DÖNÜYORUM ANNE...

İLK SEN YORULACAKSIN. BENİM BÖL ZAMANIM VAR.
HİÇ SANMAM. BEN AYLIKÇIYIM. HEM CEBİMDE ÇOK TEHLİKELİ BİR SİLÂH VAR.

İYİ AKŞAMLAR HANIMEFENDİ. TOMBİK EVDE Mİ?
TABİİ... YEMEK SAATLERİNDE HEP EVDE OLUR.

SELÂM TOMBİK. PARTAL'I GÖRMEDİN Mİ? ONU ARIYORDUM...
MİAM. MİUM. SMALK.. ÖLDÜ.. MİAM...

ÖLDÜ MÜ? PARTAL ÖLDÜ MÜ ?
MİAM.. MİUM... SMALK...

NASIL BİR SİLÂH ?
DÜDÜĞÜM, HA! HA! HA!

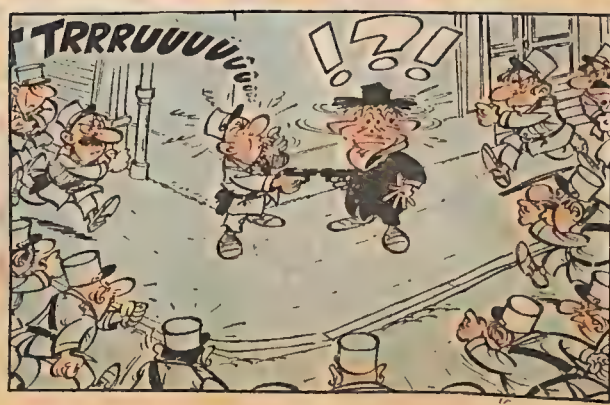
TRRRUUUUU!
!?!

totoş

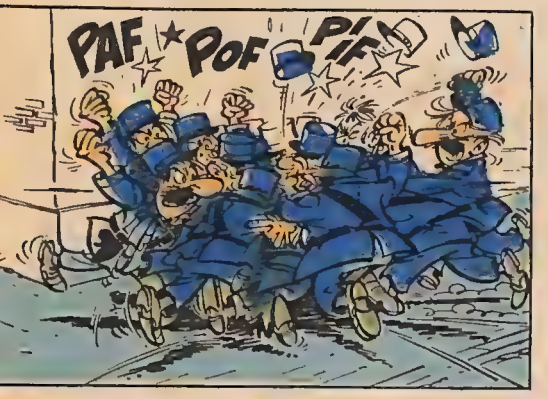
PAF
POF
PIF

HAH.. ŞİMDİ DOYDUM SAYILIR. BURDA MIYDIN TOTOŞ? BU NE SURAT?
PARTAL'IN ÖLDÜĞÜNÜ BİLDİĞİN HALDE NASIL YİYEBİLİRSİN?

PARTAL ÖLDÜ MÜ?
BUNU BANA SEN SÖYLEDİN.

ANLAMADIN MI? YEMEK YİYORDUM DA ONDAN. BEN YEMEK YEDİM Mİ HERKES ÖLÜR. BİLMİYOR MUYDUN?
HAYIR!

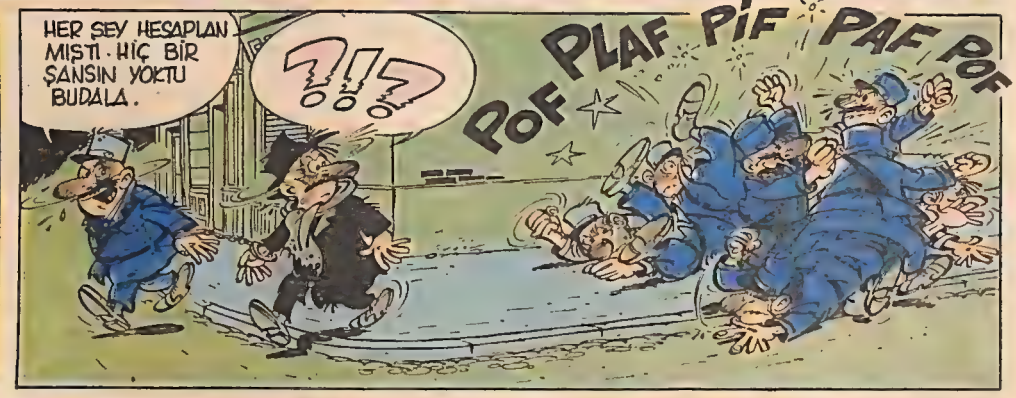
HER ŞEY HESAPLANMIŞTI. HİÇ BİR ŞANSIN YOKTU BUDALA.
?!?
POF PLAF PİF PAF POF

EVET, ONU BUGÜN GÖRDÜM. FELÂKETZEDELERİN SÖZÜM ONA TANIMADIKLARI BİR OTELİN ÖNÜNDE BIRAKTIM ONU. İHTİYARLARDAN BİRİNİN ORAYA GİRDİĞİNİ GÖRDÜM.

PATRON HA! HA! HA! PATRON HA! HAHA!
ÇOK KOMİKSİNİZ PATRON. GERÇEKTEN ÇOK KOMİK. HA! HA! HA!
SALAKLAR. İKİNİZ DE SALAKSINIZ. SİZİN YÜZÜNÜZDEN HER ŞEY SUYA DÜŞTÜ. SİZDEN NEFRET EDİYORUM.

OTELE GİDELİM.
ŞEY... ŞEY Mİ DERSİN? BİRDEN KORKMAYA BAŞLADIM TOTOŞ.

İNSANLARI RAHATSIZ ETMEK İÇİN GEÇ BİR SAAT DEĞİL Mİ?
BİR ARKADAŞI ARAMAK İÇİN SAAT OLMAZ.

HANGİ İHTİYARLAR? NE FELÂKETZEDELERİ? BU OTELDE HİÇ İHTİYAR YOK. YER DE YOK. BU SAATTE KİMSE RAHATSIZ EDİLMEZ. SERSERİLER...
BU OTELE GİRDİKLERİNİ GÖRDÜM.
GEL, GİDİYORUZ...

BİR DAHA GELİRSİNİZ POLİS ÇAĞIRIRIM.
KULÜBEYE GİDELİM. İHTİYARLAR ORADA OLMALI. BİZE HER ŞEYİ ANLATACAKLARINA YEMİN EDERİM. HER ŞEYİ...

totoş

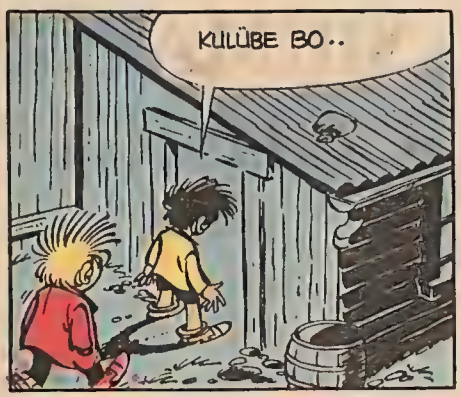

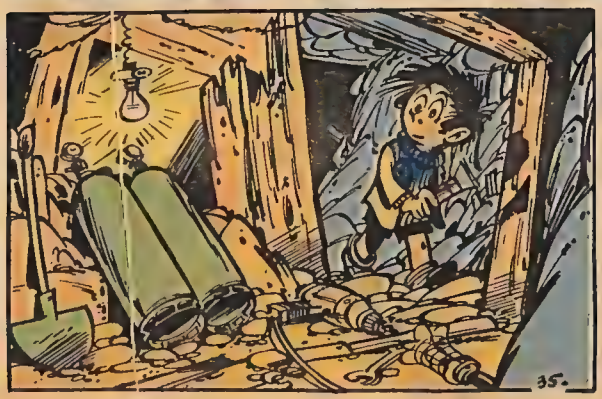

DEVAM EDECEK

PITIRCIK'IN SERÜVENLERİ

Yazan: GOSCINNY-Türkçesi: VİVET KANETTİ-Resimler: SEMPE

SIRMA'NIN DOĞUMGÜNÜ

BUGÜN Sırma'nın doğumgününe çağrıldım. Sırma aslında bir kız, ama yine de çok tatlı şeydir kendisi, sarı saçları, mavi gözleri, pembe yanakları vardır, komşularımız Bay ve Bayan Kontrplak'ın kızları olur. Bay Kontrplak, Sağlam Ökçe mağazasında şeftir, Bayan Kontrplak piyano çalar ve hep aynı şarkıyı söyler: Çığlıklarla dolu; bizim evden gayet iyi duyulan bir şarkı...

Annem Sırma için bir armağan aldı: tencereli süzgeçli bir mutfak. Merak ediyorum, böyle oyuncaklarla cidden eğlenilir mi? Annem bana lacivert takımımla kravatımı giydirdi, bol briyantinle saçımı taradı, çok uslu durmamı, tam bir küçük bey gibi davranmamı söyledi, sonra beni, hemen yanımızda oturan Sırma'lara götürdü. Ben çok memnundum, çünkü doğumgünlerini de, Sırma'yı da severim. Tabii her doğumgününde, benim okul arkadaşlarım Lüplüp, Gümüş, Toraman, Sırım, Dalgacı, Tıngır ve Dırdır gibi çocuklar bulunmaz ama yine de her zaman eğlenilir. Pasta olur, kovboyculuk, hırsız polisçilik oynanır; çok kıyaktır.

Kapıyı Sırma'nın annesi açtı, beni gördüğüne şaşırmışcasına çığlıklar attı, oysa anneme telefon edip beni evine çağıran kendisiydi. Sırma'nın annesi, ne şeker şey olduğumu söyledi, sonra Sırma'yı çağırdı, getirdiğim güzel armağanı görsün diye. Sırma pespembe yanaklar ve kıvrımlı beyaz bir giysiyle geldi. Gerçekten çok şirin kız şu Sırma. Armağanı ona uzatırken bayağı sıkılıyordum, armağanı çirkin bulacağından emindim, Bayan Kontrplak anneme, "Bunu yapmamalıydınız..." dediğinde, ben de doğrusu aynı kanıdaydım. Ama Sırma mutfağı neden-se çok beğendi, ne matrak oluyor şu kızlar! Annem, bir kez daha uslu olmamı söyledikten sonra gitti.

Sırma'ların evine girdim, içerde yine kıvrımlı giysili iki kız vardı. Birinin adı Cimcime, ötekinin adı Pimpirik'ti, Sırma onları en iyi iki arkadaşı, diye tanıttı bana. El sıkıştık, sonra ben köşedeki koltuğa oturdum. Sırma en iyi arkadaşlarına mutfağını gösterdi, Cimcime, bu mutfağın aynısının, hâttâ daha güzelinin kendisinde de olduğunu söyledi. Ama Pimpirik, Cimcime'nin mutfağının herhalde ona doğumgününde getirdikleri masa örtüsü kadar güzel olamayacağını söyledi. Birbirlerine girdiler.

Sonra bir kaç kez kapı çalındı, bir sürü kız girdi içeri, hepsinin kıvrımlı giysileri vardı, hepsi aptal aptal oyuncaklar getirmişlerdi, bir iki tanesi de bebekleriye gelmişlerdi. Bilseydim, ben de futbol topumla gelirdim. Sonra Bayan Kontrplak:

— Herkes geldi sanıyorum, sofraya oturabiliriz, dedi.

Tek erkek olduğumu görünce eve dönmek istedim ama buna cesaret edemedim, yemek odasına girdiğimizde yüzümü ateş basmıştı. Bayan Kontrplak, beni Mimiş'le Çıtkırıldım'ın arasına oturttu, Sırma onları da bana en iyi iki arkadaşı olarak tanıttı.

Bayan Kontrplak başlarımıza kâğıttan şapkalar geçirdi, benimki sivri ve lastikli bir palyaço şapkasıydı. Bütün kızlar bana bakarak güldüler, benim yüzüm biraz daha pişti, kravatım da boynumu iyice sıkmaya başlamıştı.

Kahvaltı fena değildi; küçük bisküvitler ve kakao vardı, sonra mumlu bir pasta getirdiler, Sırma mumları üfledi, bütün kızlar alkışladılar. Ben, ne garip, çok aç değildim. Oysa sabah kahvaltısı, öğle yemeği, akşam yemeği dışında en sevdiğim yemek, kahvaltıdır. Nerdey-

se ders arasında yediğim sandviç kadar...

Kızların maaşallah iştahları yerindeydi, durmadan, hep bir ağızdan konuşuyorlardı, gülüyorlardı, bebeklerine pasta yediriyormuş gibi yapıyorlardı.

Sonra Bayan Kontrplak salona geçeceğimizi söyledi, ben gittim köşedeki koltuğa oturdum.

Sırma salonun ortasında ellerini arkaya koyup küçük kuşlardan söz eden bir şiir okudu. Şiir bittiğinde hepimiz alkışladık, Bayan Kontrplak, şiir okumak, dansetmek, şarkı söylemek isteyen başka biri yok mu, diye sordu.

— Pıtırcık, belki sen okursun dedi Bayan Kontrplak. Senin gibi tatlı bir çocuk mutlaka bir şiir biliyordur!

Benim boğazımda kocaman bir yumru vardı, başımla, hayır dedim, hepsi güldü, sivri şapkamla soytarıya benziyordum herhalde Mimiş, bebeğini tutması için Çıtkırıldım'a verdi, sonra piyanonun başına geçti, dilini çıkararak bir şeyler çaldı, ama parçanın sonunu unuttu, ağlamaya başladı. Bayan Kontrplak kalktı, Mimiş'e çok güzel piyano çaldığını söyledi, onu öptü, bize de alkışlamamızı söyledi, bütün kızlar alkışladılar.

Sırma, armağanlarını halının ortasına yığdı, kızlar gülüşüp bağrışmaya koyuldular, oysa armağanlar arasında tek bir gerçek oyuncak bile yoktu. Benim mutfağım, daha büyük bir başka mutfak, bir dikiş makinesi, bebek giysileri, ufak bir dolap, bir ütü; hepsi buydu.

— Neden sen de arkadaşlarına katılmıyorsun? diye sordu Bayan Kontrplak.

Ben hiçbir şey söylemeden onun yüzüne baktım. Bayan Kontrplak ellerini çırptı:

— Şimdi bakın ne yapacağız! Ben piyanonun başına geçeceğim, siz de halka olup dansedeceksiniz! dedi.

Ben dansetmek istemiyordum, ama Bayan Kontrplak beni kolumdan çekti, Dobiş ve Cimcime'yi ellerinden tutmak zorunda kaldım, halka olduk, Bayan Kontrplak piyanoda şarkısını çalarken biz de dönmeye koyulduk. Arkadaşlar beni görürse, okul değiştirmek zorunda kalacağımı düşündüm.

Sonra kapı çalındı, annem beni almaya gelmişti, onu görünce çok sevindim.

— Pıtırcık eşsiz bir çocuk, dedi Bayan Kontrplak anneme. Hiç onun kadar uslu bir çocuk görmedim. Belki biraz utangaç ama konuklarımın en terbiyelisiydi.

Annem biraz şaşırdı, ama çok sevindi. Evde, hiçbir şey söylemeden bir koltuğa oturdum, babam gelince yüzüme baktı, anneme, bana ne olduğunu sordu:

— Olan şu; kendisiyle gurur duyuyorum, dedi annem. Ufak komşumuzun doğumgününe gitti, çağrılı tek erkek çocuktu ve Bayan Kontrplak bütün kızlardan daha terbiyeli olduğunu söyledi.

Babam çenesini kaşıdı, sivri şapkamı başımdan aldı, elini saçlarımda gezdirdi, sonra elindeki briyantini mendiliyle sildi, iyi eğlenip eğlenmediğimi sordu. İşte ben o zaman ağlamaya başladım.

Babam güldü, hemen o akşam, beni sağa sola ateş eden, birbirleriyle dövüşen kovboylarla dolu bir filme götürdü.

KİRPİ ÇOCUK

UMUR BUGAY

SÜPERMEN OLDUK

BUGÜNLERDE okulda herkes Süpermen oldu. Filmi görenler, görmeyenlere öyle bi anlatıyorlar ki ağzımız şaşkınlıktan açık kalıyor. Kocaman helikopteri parmağının ucunda kaldırıyormuş. Düşen bir uçağın altına girip, havaalanına indiriyormuş. Salih kafasını kaşıyarak, "Üüüüüüh.." dedi. "Nerede oynuyor bu film?"

Sinema hem bize uzak, hem de pahalı. Eve gelince anneme dil dökmeye başladım. "Çocuklara zararlıdır öyle filmler." dedi. "Bütün arkadaşlarım gidiyor ama..." dedim. "Onların anne, babaları görmüyor mu? Zararlıysa neden onlar gidiyor?" Annem sevmez böyle tartışmaları. "Herkes beni ilgilendirmez. Gitmeyeceksin o filme." diye kestirip, attı. Mutfağa girdi. "Aç televizyonu seyret. Çocuklar için filmler var. Sonra da derse başla. Sabaha bırakınca yetiştiremiyorsun."

Babam geldi. Neşesiz görünüyor. Fabrikada işçiler greve hazırlanıyorlarmış. Çoktandır böyle bir olasılıktan söz ediyordu. Annemin de yüzü asıldı. Patronu, "Tazminatlarını verir çıkarırım hepsini." demiş. "Bıktım bunlarla uğraşmaktan. Kapatalım işi daha iyi..." Babamın söylediklerinde bir tatsızlık olduğunu seziyorum. Ama bazı sözcüklerin anlamlarını hiç kavrayamıyorum.Daha doğrusu benim aklım Süpermen'de.

Konuyu nasıl açmalı, diye düşünürken annem söyleyiverdi. Yemek yiyordu. "Bu senin oğlun Süpermen'e gitmek istiyormuş..." Nedense bana sinirlendiği zaman, babamın oğlu olurum. Babam hemen ilgilendi. "Yaaa..." dedi. "Ben de çok merak ediyorum şu filmi. Gidelim." Atlayıp, boynuna sarılıverecektim. "Çoktandır bir yere gittiğimiz yok. Biraz değişiklik olur. Ne dersin?"

Annem zor durumda kaldı. "Bilmem ki.. Aslında ben hoşlanmıyorum öyle filmlerden. Saçma, sapan şeyler. Yok mu şöyle güzel konulu bir film?" Babama fabrikada çok anlatmışlar Süpermen'i. "Neredeyse ezberledim yahu..." dedi. "Bu kadar anlatırlar mı ilginç bir yanı olmasa?" Pazar günü gitmeye karar verdik sonunda.

Sinemadan çıktığımız zaman uçuyor gibiydim. Sanki biraz sonra bana büyük bir güç gelecek, yumruklarımı sıkarak uçacaktım. Taksiler, otobüsler, insanlar üst üste çıkmıştı. "Şunların üstünden uçup evime gitsem şimdi." diye geçirdim içimden. "Annemin babamın da ellerinden tutarım.. Hooop!" Uçmaya hazırlanırken babam elimden tuttu. "Oğlum dikkat et. Ezileceksin..."

MEHMET'İN ÇEVRE DOSYASI

ATİLA ALPÖGE ■ DEVRİM ALPÖGE

ÇEVRE YARIŞMASI 2

Bu sayıda 3 yarışmacının yapıtı var. Çevre temizliği yine ana konu durumunda. Gelecek sayıda başka yapıtlar yer alacak.

5 HAZİRAN ÇEVRE GÜNÜ

Sabah kahvaltısından sonra sokağa çıkıp Çevre Günü'ne dikkat eden ya da etmeyenleri gözlemeye karar verdim. Sokağa adım atar atmaz, yağmur yağıyor sandım. Meğer, bizim üstümüzde oturan Ayşe teyze balkon yıkıyormuş.

— Üstümü ıslattın Ayşe teyze. Dikkatli yıkasana..

— Asıl sen dikkat et. Nasıl balkon yıkanacağını senden mi öğreneceğim, maskara?

Üstüm ıslak ıslak oradan uzaklaştım. Köşede simitçi vardı; evlerden birinden bir kadın da simitlerin üstüne halı silkeliyordu. Simitçi söylenerek uzaklaştı.

Ağzına kadar çöple dolu bir kamyon önümden hızla giderken çöplerin yarısını aşağıya döktü ve her yeri çöpe buladı. Yolda, bir çocuk sandviçini yedikten sonra kâğıdını yere attı. Hemen yayına gittim.

— Yazık değil mi? Sokağı kirletiyorsun. Kâğıdı çöp kutusuna atsana.

— Bu ülke cumhuriyetle yönetilmiyor mu? İstediğimi yaparım. Hem bu sokak senin olduğu kadar, benim de.

Karşı kaldırıma geçerken, spor bir araba hızla yanımdan geçti ve su birikintisindeki çamurları paçalarıma sıçrattı. Arkadaşımın evine kadar zorlukla gittim. Çünkü bizim yolları kazıp kazıp bıraktılar, rezil ettiler. Yollarımız berbat.

Arkadaşımın oturduğu apartmanın bahçesinde "LÜTFEN BAHÇEYİ KİRLETMEYİN." diye bir yazı vardı. Olup bitenlere çok sinirlenmiştim. Hıncımı yazıdan aldım. Ama tabelaya tekmeyi yapıştırdığım an, üzerimden bulaşık sularının akması bir oldu.

ATTİLA BUMİNHAN DİNÇKAN

MAHALLEMİZİN VE ÇEVREMİZİN DURUMU

(Kardeşimiz mahallesinin olumlu yönlerini anlattıktan sonra, olumsuz yönlere değiniyor.)

Komşumuz Ahmet ağabey radyoyu sonuna kadar açar. Bütün herkes ondan şikayetçi.

Sabahları bahçıvanın bağırmasıyla uyanıyoruz. Artık eşekle de geçmiyorlar. Kamyonetlere hoparlör takıp avazı çıktığı kadar bağırıyorlar. Uyuyabilirsen uyu!

Yukarımızdaki teyze her sabah, ayağında nalınlar pata küte geziniyor. İşin yoksa otur da onları dinle. Yalnız bizde değil bu gürültü. Herkes yakınıyor üstündekinden. Biz ise o kadar dikkat ederiz ki; akşamları on buçuktan sonra bulaşık yıkanmaz. Neymiş, gürültü olurmuş! Gürültü yüzünden ben ve ağabeyim babamdan çok azar işittik.

Ya, otomobillerin kornaları? Şimdi müzikli kornalar çıktı. Onlar çalınca insan kendini düğün salonunda sanıyor.

Mahallede bir de fabrika var. Çamaşır yıkarız, tam balkona asarız. Kurumadan bir de bakarsınız ki, sırf, kurum olmuş.

NİGAR TUNA

LAFLA PEYNİR GEMİSİ YÜRÜMEZ

MERAL ASLANKAYA

Geçenlerde televizyonda haberler okunurken babam söyledi:

— Nükleer santralmış! Çılgın bunlar yahu. Çevreyi kirletmekte yarışıyorlar. Bunların hepsini denizin dibine yollamalı.

Babamın söylediklerinden sonuncu hariç hepsini beğenmiştim. Ama, denizin dibine yollamak! Denize atılanlar, çürüyünce denizi kirletmiyecek mi? Bunu babama sorsam cevap veremiyeceği için azarladı beni. Sustum. O sırada spiker abla bir orman yangınından söz etti. Babam gene öfkelendi tabii:

— Çevreyi kirlettikleri yetmiyormuş gibi tüm güzellikleri de yok ediyorlar.

Ben, babamın bitkileri bu kadar sevdiğine inanmıyorum. Eve her akşam çiçek getiriyor. İyi ya, bitkileri çok seviyormuş demeyin. Çünkü çiçekler ertesi sabah çöpe atılıyor. Gerçekten sevse çiçek koparıp ölmelerine neden olur muydu?

Hava almak için balkona çıktım. Gece, deniz ışıl ışıl parıldıyordu. Keşke gündüz de böyle olsa, diye düşündüm. Gündüz gözüyle deniz sanki bir manav dükkânı oluyor. Mısır koçanları, karpuz kabukları, patlıcanlar, şişeler, en kötüsü ise fabrika artıkları.. Geçenlerde deniz gezmesi yapıyorduk. Babam çekirdek aldı. Kabukları yere attırmadı, çevre temiz tutulmalıydı. Ama kendi, kabukları denize fırlattı. Hayret! Deniz, çevremizin bir parçası değil miydi acaba?

Bu düşüncelerle yatağa gittim ve pek temiz olmayan bir uyku çektim. Çünkü annem odaya sinek ilacı püskürtmüştü. Sabah, evimizin içinin dışarıya oranla niye daha temiz olduğunu düşündüm. Tabii ya, evin içindeki çöp, toz, duman dışarıya atılırsa dışarıdaki çevre nasıl temiz kalır? Bunları anneme söyleyemedim, çünkü balkondan kilim silkeliyordu. Onun için sizlere söylüyorum. Çevreyi temiz tutacağınıza dair söz bekliyorum. Olmadı; hepiniz ileride büyüyünce yapacağınız şeyler için söz veriyorsunuz. Oysa şimdiden çevreyi temiz tutmaya alışırsak büyüyünce yapacağımız şey, temiz ve güzel bir çevrede yaşamak olacaktır.

Thomas Mayne Reid

BATAKLIK SAVAŞI

YIL 1816. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NİN GÜNEY UCUNDAKİ FLORİDA'DA BAZI YERLİLER BEYAZLARLA BİR ARADA YAŞIYORDU. BU ROMAN, ONLARIN ÖYKÜSÜDÜR.

NEN VAR OĞLUM? DÜŞÜNCELİSİN.

BENİM DÜŞÜNCEM, SENİN BAŞARILI OLMANDAN BAŞKA BİR ŞEY DEĞİL YA SEN NE DÜŞÜNÜYORSUN?

KIZILDERİLİ GENCİN KAFASINDA ESKİ ANILARI YENİDEN CANLANDI...

İLERİİ!

KAÇIN!

ÇABUK OLUN. EMİRLERİ BİLİYORSUNUZ.

BUNLAR VALİNİN EMRİ DEĞİL, ÇAVUŞ. SUÇ İŞLİYORUZ.

ALBAYIN EMRETMESİ YETER.

BU KADINI ALIN. ALBAYA HİZMETÇİLİK ETSİN.

BÖYLECE KÜÇÜK YERLİ İLE ANNESİNİN YENİ YAŞAMI BAŞLADI...

ADAMLARIM YAKALAMIŞ ONU. KOCASI BÜYÜK SAVAŞÇI İMİŞ VE ASKERLERİMİZ TARAFINDAN ÖLDÜRÜLMÜŞ.

ALBAYIN HİZMETİNDE GEÇEN BİR KAÇ YILDAN SONRA...
İSTERSEN ONLARI AL. İYİ HİZMETÇİDİR, İŞİNE YARAR.
.. BÜYÜK BİR ÇİFTLİĞE TAŞINDILAR..
YENİ GELEN YERLİ KÖPEK GİBİ ÇALIŞIYOR.
DESENE EVDE, DAHA ÇOK İŞİMİZE YARAR.
HEY YERLİ! BURAYA BAK!
SİZE ÖZGÜRLÜĞÜNÜZÜ VERECEĞİZ. ARTIK KÖLE DEĞİLSİNİZ.
BURALARDA BİR KULÜBENİZ OLACAK SEN VE OĞLUN, BİR VATANDAŞ OLARAK BU ÜLKEYE HİZMET EDECEKSİNİZ.
GENÇ ADAM HÂLÂ O ANILARIYLA BİRLİKTE İDİ..
ALBAYI SUÇLAMAYA HAKKIMIZ YOK. OLMASAYDI YENİ EFENDİMİZE BİZİ KİM TANIŞTIRIRDI?
SENİN İÇİN DAİMA BİR KIZILDERİLİ OLARAK KALACAĞIM ANNE!
HER OLAYDA GEÇMİŞİ DÜŞÜNMEKTEN VAZGEÇMELİSİN!
NASIL DÜŞÜNMEYİM? BABAMI VE HALKIMIZI ÖLDÜRENLERİ UNUTMAM KOLAY MI?
AMA ŞİMDİKİ EFENDİMİZ RANDOLPH VE ÇOCUKLARININ BUNLARDAN SUÇU YOK.
O DA ASKERLERE YARDIM EDİYOR. ÇOCUKLARI SUÇSUZ TABİİ.
O SIRADA RANDOLPH'UN ÇİFTLİĞİNDE...
BİRAZ GEZİP GELECEĞİZ BABA.
FAZLA UZAKLAŞMAYIN.
BÜYÜDÜK ARTIK BABA!

GENE O YERLİ KULÜBESİNİN BULUNDUĞU YÖNE GİDİYORLAR. PATRONUN YERİNDE OLSAM BUNU YASAKLARDIM.
BEN ONU BUNU DİNLEMEM...

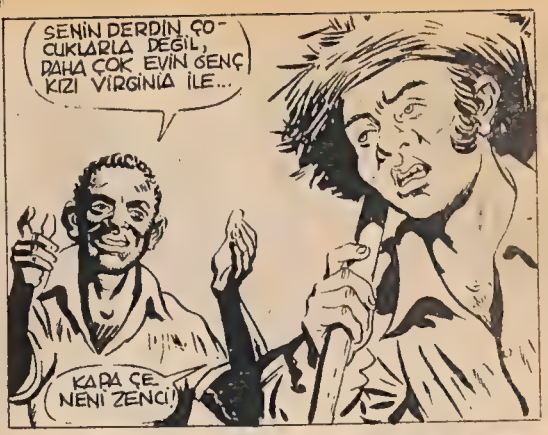
SENİN DERDİN ÇOCUKLARLA DEĞİL, DAHA ÇOK EVİN GENÇ KIZI VİRGİNİA İLE...
KAPA ÇENENİ ZENCİ!

SİZİNLE DAHA ÖNCE DE KONUŞMUŞTUK BAY RANDOLPH. BU ZENCİ SANTİAGO'NUN GEVEZELİĞİNDEN BIKTIM.

BELKİ HAKLISIN KİNGGOLD. AMA SANTİAGO DİĞER ZENCİLERDEN DAHA ÇALIŞKAN...

BANA BAK PELİKANLI!
BİR ŞEY Mİ VAR BAY RANDOLPH?

EVET SANTİAGO. SANA KAÇ KEZ SÖYLEDİM ÇEVRENLE İYİ GEÇİN DİYE! KARIŞMAM, BOZUŞURUZ YOKSA...

ANCAK, KÂHYA İLE ZENCİNİN ÇATIŞMASI SÜRÜP GİTTİ.
PATRON MATRON DİNLEMEM. BİR DAHA VİRGİNİA'NIN ADINI AĞZINA ALIRSAN FENA YAPARIM.

ANCAK ZENCİ YALNIZ KALINCA...
KÂHYA HAKLI. PATRONUN ÇOCUKLARI ÖZELLİKLE VİRGİNİA İLE ARAMIZDA UÇURUMLAR VAR. ÜSTELİK DE O YERLİDEN BAŞKASINI GÖZLERİ GÖRMÜYOR.

AMA BUNA BİR SON VERMELİ. NASIL YAPACAĞIMI BİLİYORUM.

BENİM YAPTIĞIMI BİLMEYECEKLER. KÖTÜ BİR İŞ AMA.
ERTESİ GÜN.
BAYAN VİRGİNİA YÜZMEYE GİTTİ BAY RANDOLPH.
TAM ZAMANI.
FIRSATI KAÇIRMAYAN SANTİAGO KORKUNÇ TASARISINI UYGULAMAYA BAŞLADI...
AZ SONRA...
TİMSAH MUTLAKA PEŞİMDEN SUYA GİRECEK.
VİRGİNİA İSE TEHLİKEDEN HABERSİZ SUDA YÜZÜYORDU.

BİRDEN SANTİAGO'YU KUCAĞINDA KUZU İLE GÖRDÜ.
BURADA NE İŞİ VAR?

BAŞARDIM. ŞİMDİ ASIL AVINI GÖRDÜ.

VİRGİNİA OLAN BİTENİ ANLAYINCAYA KADAR İŞ İŞTEN GEÇMİŞTİ.
İMDAAT!

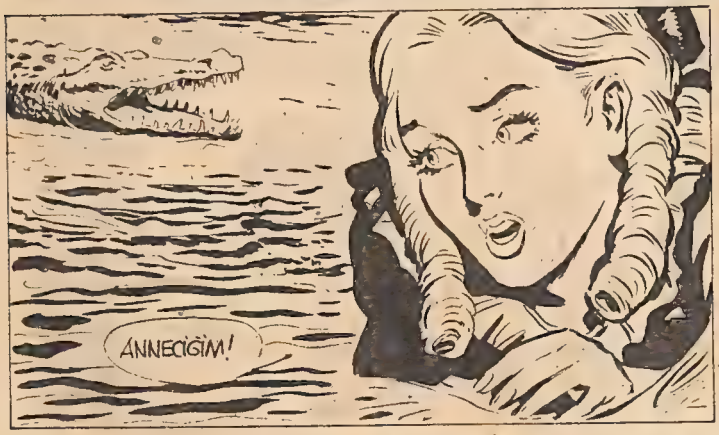
ANNECİĞİM!

GENÇ KIZIN UMUTSUZ ÇIĞLIĞI TA UZAKLARDAN DUYULDU.
BU SES! YOKSA?

GİT BAKALIM, SENİN İŞİN BİTTİ.

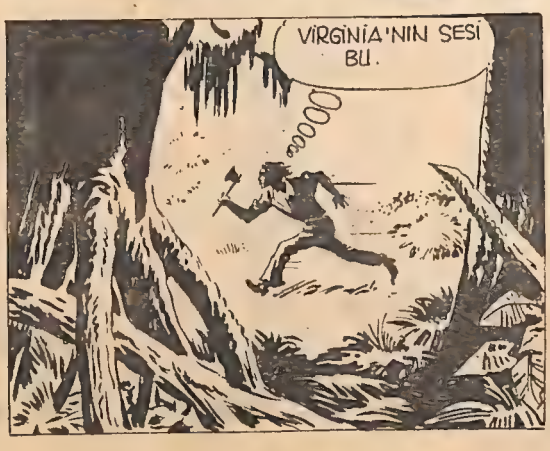
VİRGİNİA'NIN SESİ BU.

ÇIĞLIĞIN GELDİĞİ YÖNE SEĞİRTEN GENÇ ADAM SON HIZLA KOŞUYORDU.

BİRİ GELİYOR. NE TERSLİK!
KURTARIN!
YERLİ BU!
YARIM BIRAKAMAM. KIZ BENİ GÖRDÜ.
OSKOLA!
GENCİN BALTA DARBESİ TİMSAHIN İŞİNİ GÖRMÜŞTÜ...
HADİ VİRGİNİA, ÇABUK!
DOSTLARIMIZ TİMSAHTAN KURTULMUŞLARDI.
SAĞOL OSKOLA!
ÇIĞLIĞINI RASTLANTI SONUCU DUYDUM. NASIL OLDU BU İŞ?
ŞİMDİ NASIL OLDUĞUNU ANLADIM. SANTİAGO ELİNDEKİ KUZUYLA TİMSAHI BENİM YÜZDÜĞÜM GÖLE ÇEKTİ.
EMİN MİSİN, VİRGİNİA?

İKİSİ DE VARLIĞIMIN FARKINDA DEĞİLLER. ŞİMDİ İŞLERİNİ BİTİRİRİM.

ANCAK BİR ÖNSEZİYLE TEHLİKEYİ FARKETTİLER.

DİKKAT!

ZENCİ BU KEZ KAÇMAYA ÇALIŞIYORDU...

ORADA OSKALA!

DUR ALÇAK! KAÇMAN YARARSIZ.

ZENCİNİN KURTULMAK İÇİN GÖLÜ GEÇMEKTEN BAŞKA ÇARESİ YOKTU...

DUR OSKOLA, BIRAK GİTSİN.

O SIRADA ÖLEN TİMSAHI PAYLAŞMAYA GELEN DİĞERLERİ ONU GÖRDÜ.

SALDIRACAKLAR!

HERŞEY O KADAR ÇABUK OLUP BİTTİ Kİ!

İMDAAT!

TANRIM!
CEZASINI ÇEKTİ!

OLAYIN BİR TANIĞI DAHA VARDI.
SENİN DE CEZANI BİR GÜN BEN VERECEĞİM, PİS YERLİ

KAHYA KİNGGOLD, ÇIĞLIĞI DUYMUŞ VE HER ŞEYİ GÖRMÜŞTÜ.
AMA BEN ZENCİ DEĞİLİM. NASIL OLSA BİR GÜN İŞİNİ BİTİRECEĞİM.

GİDELİM VİRGİNİA, İZİN VERİRSEN SENİ EVE BIRAKAYIM.
SAĞOL OSKOLA!

RANDOLPH AİLESİNDEN BİR TEK VİRGİNİA, GENÇ ADAMI HOR GÖRÜYORDU. ANCAK BAŞKA HOR GÖRENLER DE YOK DEĞİLDİ...
SEN GÖRÜRSÜN ALÇAK!..

BENİMLE EVE GEL. OLANLARI BİRLİKTE BABAMA ANLATALIM.

AZ SONRA RANDOLPH'LARIN KÖŞKÜNDE...
KIZIM İÇİN YAPTIKLARINI NASIL ÖDEYECEĞİMİ BİLMİYORUM.
KİM OLSA AYNI ŞEYİ YAPARDI.

O ZENCİYE GELİNCE, O DA YAPTIKLARININ CEZASINI ÇEKMİŞ OLDU.

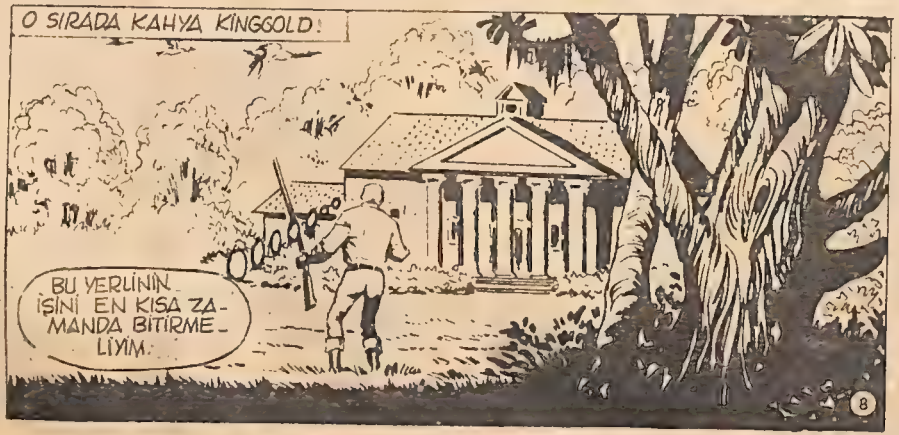
O SIRADA KAHYA KİNGGOLD:
BU YERLİNİN İŞİNİ EN KISA ZAMANDA BİTİRMELİYİM.
8

ELİMİ NE KADAR ÇABUK TUTARSAM O KADAR İYİ..

OSKOLA EVİNE DÖNMÜŞTÜ. ERTESİ GÜN İKİ KİŞİ KÖSKTEN ERKENDEN ÇIKTILAR. EVİN OĞLU GEORGE VE...

KAHYA KİNGGOLD.

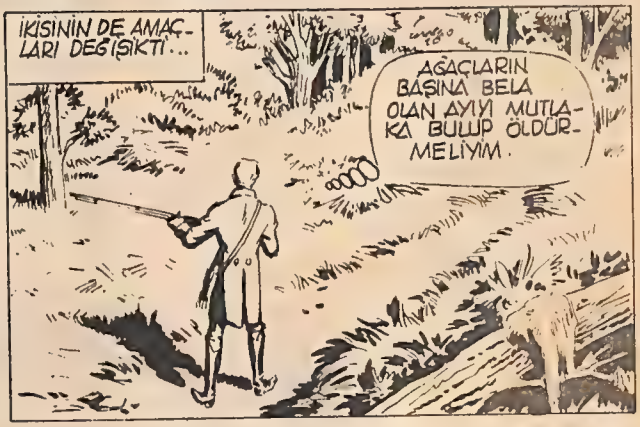
İKİSİNİN DE AMAÇLARI DEĞİŞİKTİ...
AĞAÇLARIN BAŞINA BELA OLAN AYIYI MUTLAKA BULUP ÖLDÜRMELİYİM.

YERLİ DAHA FAZLA PATRONUN GÖZÜNE GİRİP, YERİMİ ALMADAN İŞİNİ BİTİRMELİYİM.

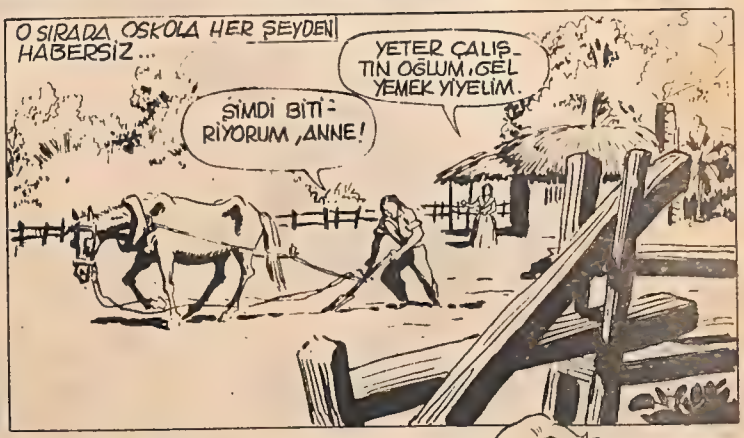
O SIRADA OSKOLA HER ŞEYDEN HABERSİZ...
YETER ÇALIŞTIN OĞLUM, GEL YEMEK YİYELİM.
ŞİMDİ BİTİRİYORUM, ANNE!

HİÇ BİTİREMEYECEKSİN!

HEY! BU İZLER HİÇ DE AYI İZİNE BENZEMİYOR.

BUNLAR ÇİZME İZİ. ÇEVREDE BENDEN VE KAHYA KİNGGOLD'DAN BAŞKA ÇİZME GİYEN YOK.

İZLERİN PEŞİNE DÜŞEN GEORGE RANDOLPH, İLGİNÇ BİR GÖRÜNTÜ İLE KARŞILAŞTI.

HAYIR!

OSKOLA, DİKKAT!

BANG!

KIPIRDAMA, KINGGOLD!

HEY!

AAAAH!

KENDİNİ KAYBEDEN KINGGOLD NE YAPTIĞINI BİLMİYORDU...

BANA KİMSE ENGEL OLAMAZ.

HINCINI GENÇ RANDOLPH'TAN ALMAYA KALKTI...

AAH!

OSKOLA'DAN KURTULMAYI BAŞARAN KÂHYA KAÇMAYA BAŞLADI.

ARTIK ÇİFTLİKTE KALAMAM. AMA ÖNEMLİ DEĞİL. BENİM DE BİR GÜN SIRAM GELECEK.

KIZILDERİLİLERİN KÖKÜNÜN KURUDUĞU GÜNLERİ GÖRECEĞİM MUTLAKA...

SAĞOL, BEN SENİ KURTARAYIM DERKEN, SEN BENİ KURTARDIN.
HAYATIMI SANA BORÇLUYUM.

SEN DE KIZKARDEŞİMİ KORUMUŞTUN, ÖDEŞTİK.

BU OLAYDAN İTİBAREN GENÇLER ARASINDAKİ DOSTLUK GELİŞTİ...
OSKOLA ÇOK İYİ İNSAN, DEĞİL Mİ BABA?

ANCAK YAŞLI RANDOLPH, ÇOCUKLARI İLE AYNI GÖRÜŞTE DEĞİLDİ. YERLİ GENÇLE YAKINLAŞMALARINI İSTEMİYORDU. BİR GÜN...
BAK OĞLUM, KARAR VERME GÜNÜ GELDİ SANIRIM.
NE KARARI?

BATIDAKİ ASKERİ AKADEMİYE KAYDOLMANI İSTEMİŞTİM. DÜŞÜNÜP KARARINI BANA BİLDİRECEKTİN.

ANLIYORUM AMA GELECEK YIL GİDERİM DİYE DÜŞÜNMÜŞTÜM.

ONU BURADAN UZAKLAŞTIRMANIN TAM ZAMANI. O KIZILDERİLİYLE ARKADAŞLIĞI DOĞRU DEĞİL.

GEORGE'UN DİRENMESİ YARARSIZDI. SONUNDA AKADEMİYE GİDERKEN OSKOLA'YA VEDA ETTİ.

HOŞÇAKAL DOSTUM. YAKINDA GÖRÜŞECEĞİZ.

SENİ ÖZLEYECEĞİM GEORGE.

ALLAHA ISMARLADIK.

ARADAN UZUN BİR BEŞ YIL GEÇTİ... RANDOLPH'LARIN ÇİFTLİĞİNDE ÜZÜCÜ BİR OLAY PATLAK VERDİ.

ZAVALLI BAYAN VİRGİNİA. BABASININ ÖLÜMÜYLE YAPAYALNIZ KALDI.

NEYSE Kİ, YAKINDA AĞABEYİ SUBAY OLARAK DÖNECEK.

ANNESİ, KIZINI DOĞURURKEN ÖLMESEYDİ, ŞİMDİ BU KADAR YALNIZ KALMAZDI.

OSKOLA'NIN YAŞAMINDA DEĞİŞİKLİKLER OLUYORDU.

ANNEN ÖLDÜ. BURADA HALA İŞİN NE?

EYLEME GEÇMENİN ZAMANI GELDİ OSKOLA. HALKIN, SENİN REİSLERİNİN OĞLU OLDUĞUNU BİLİYOR.

SANA İHTİYAÇLARI VAR. SENİN BİR İŞARETİNİ BEKLİYOR.

BEYAZLARIN BİZE YAPTIKLARINA BİR SON VERELİM. SENİ SONUNA KADAR İZLEYECEĞİMİZDEN KUŞKUN OLMASIN.

SAĞOLUN, DOSTLARIM.

DİĞERLERİYLE DE KONUŞURUM. BABANIN RUHU DA BİZE DESTEK OLUR.

BU SIRADA ÇOK UZAKLARDA..

ASKERİ AKADEMİ

HEY ASKER! BANA TEĞMEN GEORGE RANDOLPH'U ÇAĞIR.

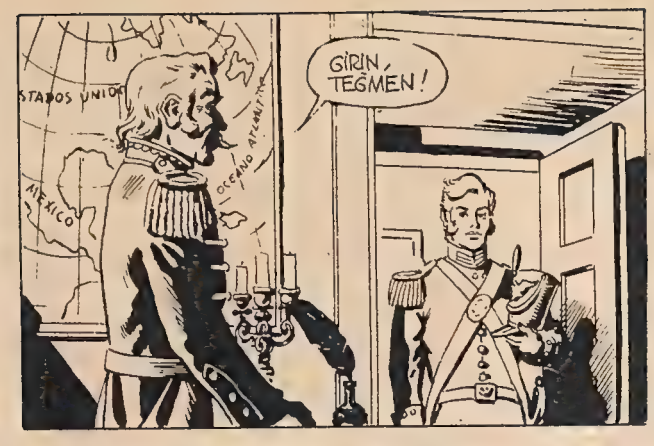

GERÇEKTEN İSPANYOLLAR TARAFINDAN TERKEDİLMEYE BAŞLANAN BÖLGELER KIZILDERİLİLER TARAFINDAN GERİ ALINIYORDU.

AMA ONU ERGEÇ ELİME GEÇİRECEĞİM. BANA BOŞUNA KİNGGOLD DEMEMİŞLER!

O SIRADA ESKİ KÂHYA ÇOK GARİP BİR SÜRPRİZLE KARŞILAŞTI.

SEN HA!

EVET BENİM, KİNGGOLD.

SANTİAGO? NASIL OLUR? HAYATTASIN.

ARTIK BAMBAŞKA BİR KİMLİĞİM VAR KİNGGOLD.

VİRGİNİA İLE OSKOLA'NIN BENİ ÖLDÜ ZANNETTİKLERİ GÜNDEN BERİ SAKLANIYORDUM.

BEN DE BİR AN BATAKLIKTA ÖLECEĞİM SANDIM AMA...

ANNE!

SUYUN DİBİNE DALIP, HIZLA YÜZDÜM VE ÖLÜMDEN KURTULDUM.

İKİSİ DE HEYECANDAN BENDEN YANA BAKAMADI. HAYVANIN BENİ YEDİĞİNİ SANDILAR.

ONLAR GİTTİKTEN SONRA DA KIYIYA ÇIKTIM.

İŞTE ŞİMDİ BURADAYIM. VE SİZİNLE BİRLİKTE TEK BİR YERLİ KALMAYINCAYA KADAR ÇARPIŞACAĞIM.

ÖNCE OSKOLA'NIN İŞİNİ BİTİRMEMİZ GEREK.

O SIRADA YERLİLERİN ELİNDEKİ BÖLGEDE...
BENİ DİNLEYİN ARKADAŞLAR!
SENDEN SAVAŞ İŞARETİ BEKLİYORUZ, BÜYÜK ŞEF!
HAKSIZ YERE SAVAŞ AÇAMAYIZ DÜŞMANIMIZ BİLE SAVAŞTIĞIMIZ TAKTİRDE HAKLI OLDUĞUMUZU BİLMELİ.
YETERLİ GEREKÇEMİZ OLDUĞUNDA SAVAŞMAKTAN KAÇINMAYACAĞIZ.
BÜYÜK ŞEF OSKOLA NE DEMEK İSTİYOR?
BEYAZLARA UZUN SÜRELİ BARIŞ ÖNERELİM. BİZE TOPRAKLARIMIZI VE HAKLARIMIZI GERİ VERSİNLER.
KİNG KALESİNE DOĞRU İLERİ!
O SIRADA TEĞMEN GEORGE, UZUN BİR YOLCULUKTAN SONRA ÇOCUKLUĞUNU GEÇİRDİĞİ EVE DÖNDÜ.
BAYAN VİRGİNİA! KARDEŞİNİZ GELDİ...
GEORGE!
VİRGİNİA, KARDEŞİM. NE KADAR ÖZLEMİŞİM.
BU ÜNİFORMA SANA NE ÇOK YAKIŞMIŞ.

GENÇ TEĞMEN, ÇEVREDEKİLER VE OLUP BİTEN HER ŞEYLE İLGİLENİYORDU.

YA OSKOLA? ONDAN BİR HABER VAR MI?

AYLARDIR HİÇBİR HABER ALAMADIK. AMA NEREDE OLABİLECEĞİNİ TAHMİN EDİYORUM.

VİRGİNİA'NIN SÖZLERİNİ UZUN BİR SESSİZLİK İZLEDİ. GEORGE'UN ZİHNİNDE ANILARI CANLANDI.

GEL EDWARD, OYNAYALIM.

NEDEN OSKALA'YA EDWARD DİYORSUN?

GEORGE BİR ARA PENCEREDEN BAKTI.

ASKERLERİM DİNLENDİ. GİTMEMİZ GEREK.

UNUTMADAN SÖYLEYİM. ZENCİ İŞÇİ SANTİAGO'YU ANIMSADIN MI? ÇETECİLERE KATILMIŞ. ŞİMDİ DE ONUN KARDEŞİ SİZİNLE GELMEK İSTİYOR.

AZ SONRA...

TANRI SİZİ KORUSUN.

YAKINDA GENE GÖRÜŞECEĞİZ. İŞİM FAZLA UZUN SÜRMEZ.

HADİ SANTİAGO · KALEDE SANA BİR ÜNİFORMA UYDURURUZ.

SAĞOLUN!

BU ARADA ...

NEREYE GİDİYORUZ, KİNGGOLD?

ASKERLERLE BULUŞUP, KIZILDERİLİLERE SALDIRACAĞIZ.

AMA SALDIRIRSAK, BUYRUKLARI ÇİĞNEMİŞ OLMAZ MIYIZ?

BİLİYORUM. ASKERLERİN DE GÖRÜŞÜNÜ ALIRSAK, BİR ŞEY OLMAZ.

FERRANZ

SİZ ÜÇÜNÜZ BURADA KALIN. YAPACAĞINIZI BİLİYORSUNUZ. ANLAŞILDI MI?

KİNG KALESİNE GİDEN YOLDA BULUŞALIM. YERLİLERLE ASKERLER KARŞILAŞTIĞINDA SAVAŞ RESMEN BAŞLAMIŞ OLACAK.

AZ SONRA KINGGOLD'UN İĞRENÇ PLANI YÜRÜRLÜĞE GİRER.

ASKERLER SALDIRININ KIZILDERİLİLER TARAFINDAN OLMADIĞINI ANLAMADAN ÖNCE ONLARLA BULUŞACA GİZ.

ÇOK AKILLISIN KİNGGOLD.

BİR SAAT SONRA, TEĞMEN GEORGE'UN BİRLİĞİ GEÇİDE YAKLAŞMIŞTI...

KİNG KALESİNE GİTMEK İÇİN BU GEÇİTTEN GEÇMEMİZ GEREK.

DİKKAT! YAKLAŞIYORLAR!

KİNGGOLD'UN DEDİKLERİNİ UNUTMAYIN. BİR-İKİ EL ATEŞ EDİP, GÖZDEN KAYBOLACAĞIZ.

BU HOŞUMA GİTMEDİ.

DAHA FAZLA İLERLEMESEK İYİ OLUR. YERLİLERLE SALDIRMAYACAKLARINA DAİR BARIŞ YAPTIK AMA BELLİ OLMAZ.

NİTEKİM...

BANG! BANG!

BANG!

ÇEKİLİN!

DİKKAT!

17

ÇEKİLMEYİN! İLERİ, HEP BİRLİKTE İLERİ!
KİNGGOLD'UN TASARISI MEYVASINI VERMİŞTİ...
ATLARA! YOKSA DURUM ANLAŞILIR.
YERLİLER VERDİKLERİ SÖZÜ TUTMADILAR TEĞMEN.
GALİBA HAKLISIN.
TEĞMEN RANDOLPH'U ÇAĞIRIN.
BAŞÜSTÜNE ALBAYIM.
ALBAY MI ÇAĞIRIYOR?
BEŞ KİŞİNİN KEŞFE ÇIKMASINI İSTİYOR.
ATEŞ EDENLERİN KİM OLDUĞUNU BİLMEDEN NASIL YOLA DEVAM EDERSİNİZ? KIZILDERİLİLER ŞİMDİDEN SALDIRMAYA BAŞLADI.
BEN ONLARI İYİ TANIRIM. BÖYLE BİR ŞEY YAPMIŞ OLDUKLARINI SANMAM.
GÖRÜŞLERİNİZİ KENDİNİZE SAKLAYIN TEĞMEN. BU YÜZDEN BİR ÇOK ADAM KAYBETTİK. EMRİMİ YERİNE GETİRİN.
BAŞÜSTÜNE!
AZ SONRA BİRLİK TEKRAR YOLA KOYULDU...
BİR DAHA SÖZÜMDEN ÇIKMAYIN.
BAŞÜSTÜNE.
BU AKŞAM YERLİLERİ GÖRDÜĞÜMÜZ ZAN ÜZERLERİNE SALDIRACAĞIZ.
18

O SIRADA OSKOLA VE ARKADAŞLARI, KİNG KALESİ YOLU ÜZERİNDE İLERLİYORLARDI..
BAK ÖNCÜLERDEN BİRİ GELİYOR.
FERRANZ
NİTEKİM...
ASKERLER GELİYOR BÜYÜK REİS!
SAYILARI ÇOK.
TELAŞLANMAYA GEREK YOK. KİNG KALESİNE GÖRÜŞME İÇİN GİTTİĞİMİZİ BİLİYORLAR.
ANCAK OSKOLA'NIN BİLMEDİĞİ BİR ŞEY VARDI.
YERLİLER KOMUTANIM. ÇOK YAKIN DALAR.
ONLAR BİZE SALDIRMADAN BİZ ONLARA SALDIRALIM.
HÜCUUM!..
İLERİİİ!
AYNI ANDA...
ŞURAYA BAK OSKOLA.
ÜZERLERİNE DOĞRU DÖRTNALA GELEN ASKERLER OSKOLA'YI ŞAŞIRTMIŞTI...
OLAMAZ!
İLERİ!

ALÇAKLAR! SALDIRIYORLAR!
BİRDEN KORKUNÇ BİR SAVAŞ PATLADI..
TANRIM! BU BİZİM EDWARD. YANİ OSKOLA!
DURMAYIN, SALDIRIN!
BİR ANDA ASKERLERLE YERLİLER BİRBİRLERİNE GİRDİLER...
GEORGE!
EDWARD, DOSTUM.
20

NE DEMEK OLUYOR BU?

TEĞMEN, KENDİNİZE GELİN! SİZE SAVAŞMANIZ EMREDİLDİ.

ASKERLERİN ŞAŞKINLIĞINDAN YERLİLER BİR AN KENDİLERİNİ TOPARLADILAR.
ONLARI BATAKLIĞA SÜRÜN!

SAVAŞIN EN KRİTİK ANLARI YAŞANIYORDU...
ÖNCE BARIŞ İMZALIYOR, SONRA DA TUZAK KURUYORSUN!

GERİLİN, GERİ ÇEKİLİN!

ONLARI BATAKLIĞA ÇEKİP, İŞLERİNİ BİTİRELİM.

PLÂN, İSTENDİĞİ GİBİ YÜRÜYORDU.
AYUHİİİ!

İŞİMİZ BİTİK, ALBAY!

ANCAK İŞ İŞTEN GEÇMEK ÜZEREYDİ.
BATAKLIĞA DİKKAT EDİN!
21

ÖBÜR YANDAN SİVİLLER GELİYOR. KİNG KALESİNDEN GELEN YARDIM OLMALI.

GERÇEKTEN KİNGGOLD'UN KUVVETLERİ TASARLANDIĞI GİBİ SON ANDA YETİŞMİŞTİ...

İLERİ! ALBAY'IN BİRLİĞİNE YARDIM EDELİM.

SAVAŞ BİRDENBİRE KIZILDERİLİLERİN ALEYHİNE DÖNMÜŞTÜ

¡BANG!

BU KEZ İŞLERİNİ BİTİRİN!

¡BANG!

YAŞASIN! ARTIK BİR TEKİNİ BİLE SAĞ BIRAKMAYALIM.

OSKOLA, ALBAYIN EMRİNİ DUYMUŞTU.

GERİ ÇEKİLİN!

HEPSİNİ HAKLAYIN!

KİNGGOLD'UN MANEVRASI İLE KIZILDERİLİLER ÇEKİLMEK ZORUNDA BIRAKILMIŞTI.

DİKKAT! BATAKLIK!

ANCAK ONLARI DRAMATİK BİR SON BEKLİYORDU.

BANG! BANG! BANG!

İMDAT!

AAH!

22

GEORGE, NEDEN BUNLAR!
DİKKAT EDWARD!
AAAH!
BANG!
OSKOLA, SAĞ KALAN ADAMLARI İLE UZAKLAŞTIKTAN SONRA...
BU OLAYIN SORUMLUSU SİZSİNİZ TEĞMEN RANDOLPH. ÜSTELİK DÜŞMANLA DA İŞBİRLİĞİ YAPIYORSUNUZ.
RANDOLPH! SEN HA?
KİNG-GOLD?
SANTİAGO DA BURADA?
MERHABA BAY RANDOLPH. DÜNYA KÜÇÜK.
ZENCİ BATAKLIKTAN KURTULMUŞ. ANCAK BEN KURTULAMAYACAĞIM GALİBA.
KİNGGOLD BUNU SÖYLEDİKTEN SONRA TEĞMENİN KOLLARINDA SON NEFESİNİ VERDİ.
SİZİN BİR ALÇAK OLDUĞUNUZU DÜŞÜNMEMİŞTİM. NE YAZIK Kİ YANILMIŞIM. TUTUKLUSUNUZ.
BİRLİK GERİDE KALANLARLA YOLA KOYULDU.
VE SONRA KALEYE VARDI.
KİNG KALESİ
23

SÜVARİ BİRLİĞİNDEN ALBAY WALDON.
KİNG KALESİNE HOŞ GELDİNİZ.

ALBAY, TEĞMENİN YAPTIKLARINI ANLATTI...
ONU SAVAŞ MAHKEMESİNDE YARGILAYALIM.

BU GENÇ SUBAYIN MESLEK HAYATININ SONA ERMESİNE ÜZÜLDÜM.
BEN DE...

ERTESİ GÜN GEORGE, SAVAŞ MAHKEMESİ ÖNÜNE ÇIKTI.
TEĞMEN GEORGE RANDOLPH, KIZILDERİLİ KABİLE REİSİ OSKOLA İLE İLİŞKİLİ OLMAKLA VE ASKERİ YASALARI ÇİĞNEMEKLE SUÇLANIYORSUNUZ.

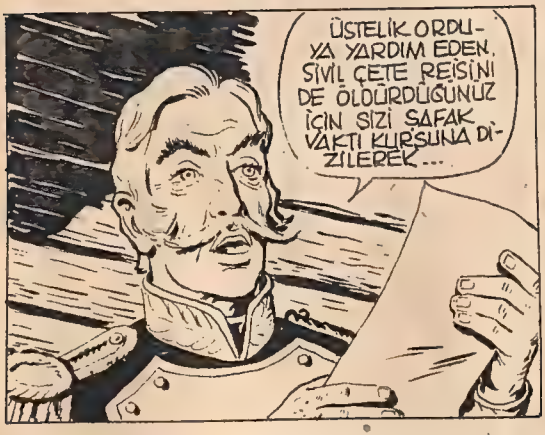
ÜSTELİK ORDUYA YARDIM EDEN, SİVİL ÇETE REİSİNİ DE ÖLDÜRDÜĞÜNÜZ İÇİN SİZİ SAFAK VAKTI KURŞUNA DİZİLEREK...

...ÖLÜME MAHKÛM EDİYORUM.

GEORGE'UN GERÇEĞİ ANLATMAK İÇİN GÖSTERDİĞİ ÇABA BOŞUNA İDİ...

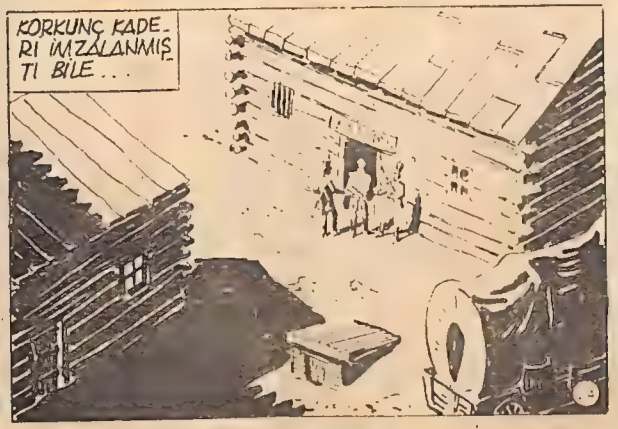
KORKUNÇ KADERİ İMZALANMIŞTI BİLE...

BİR DAKİKA, ASKER! MAHKÛMLA GÖRÜŞEBİLİR MİYİM?
HAPİSHANE
SANTİAGO, GÜLEREK MUZAFFER BİR ŞEKİLDE HÜCREYE GİRDİ...
SELÂM, TEĞMEN, SUBAYLIĞINIZ KISA SÜRDÜ. HA! HA! HA!
ÇEKİL GİT ALÇAK!
SEN DE GÜLE GÜLE GİT BAKALIM. KARDEŞİNE BEN BAKARIM.
BU SIRADA KALE DUVARLARININ DIŞINDA...
YENİ BİR ŞEY VAR MI?
GEORGE RANDOLPH'U YARIN İDAM EDECEKLER.
ZAMAN ÇABUCAK GEÇİVERDİ. NİTEKİM ERTESİ SABAH...
HAPİ VAKİT GELDİ...
İNFAZ İÇİN HER ŞEY HAZIRDI...
BEN DE..
KIZILDERİLİLERLE SAVAŞMAYI TERCİH EDERİM DOĞRUSU.
DİKKAT!
HAZIR OL!

ATEŞ!

AYNI ANDA...
BANG!
BANG!
BANG!

AYYUUU!

KIZILDERİLİLER, BASILDIK!
HERKES SİLÂH BAŞINA!

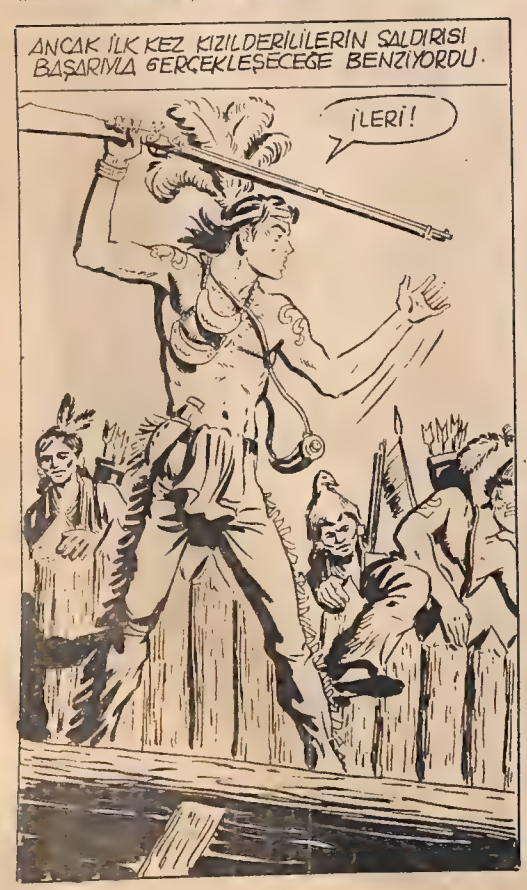
ANCAK İLK KEZ KIZILDERİLİLERİN SALDIRISI BAŞARIYLA GERÇEKLEŞECEĞE BENZİYORDU.
İLERİ!

MERKEZ BİNAYA SIĞINALIM!
BANG!
BANG!

EDWARD, DOSTUM!

YERLİLER TAM ZAMANINDA YETİŞMİŞLERDİ...
AYUHİİİİ!
26

ONU ALIP GÖTÜRMEK İSTİYORLAR. ATEŞ EDİN!
BANG!
BANG!
BENİ DİNLEYİN ALBAY! BEN OSKOLA. İDAM EDECEĞİNİZ İNSAN SUÇSUZ-DUR!
SADECE GÖRÜŞMEK İÇİN BURAYA GELMİŞTİK. YOKSA KALEYİ FETH ETMEYE DEĞİL.
ONLARLA GÖRÜŞMEK-TEN BAŞKA ÇARE YOK.
OSKOLA ÖYKÜSÜNÜ ANLATTI VE RANDOLPH'UN HAYATINI KURTARDI...
BATAKLIĞI ARAR-SANIZ SİZİ BİZLERE KARŞI KIŞKIRTARAK SALDIRTAN KİNG GOLD'U BULURSUNUZ.
ONU TEĞMEN DE TANIR. KENDİSİNİ DE ÖLDÜRMEK İSTEMİŞTİ DAHA ÖNCE...
DOĞRU MU BUNLAR? BU DURUMDA SAVAŞ GEREKSİZ.
EVET EFENDİM.
ANCAK O SIRADA SANTİAGO SON NEFRETİNİ SAÇMAK ÜZERE İDİ...
ÖNCE ALBAYI VURUR, SONRA DA SUÇU KIZILDERİLİLERİN ÜZERİNE ATARIM.
AH!
BANG!
DİKKAT!
27

AMA UMDUĞU GİBİ OLMADI...

ŞURADA, KAÇIYOR!

YAKALAYIN!

ONU TUTUKLAYIN. SİZİ DE BÜTÜN OLANLARDAN SORUMLU TUTUYORUM

SİZE GELİNCE TEĞMEN RANDOLPH AZ DAHA BİR ADALETSİZLİĞİN KURBANI OLUYORDUNUZ, BİZİ BAĞIŞLAYIN.

KIPIRDAMA BAKALIM.

DAHA SONRA OSKALA VE BEYAZLAR ARASINDA BARIŞ İMZALANDI...

SİZİN SAYENİZDE SİLÂHLARIMIZI BIRAKTIK TEĞMEN. BENİ BAĞIŞLAYIN.

RİCA EDERİM.

OSKOLA HALKI ADINA İSTEKLERİNİ BELİRTTİ. EĞER BARIŞ İÇİNDE BİRLİKTE YAŞARSAK BİZ DE RAHAT EDERİZ SİZ DE.

SİZE BUNDAN SONRA EN UFAK BİR ZARAR GELMİYECEĞİNE DAİR SÖZ VERİRİM.

GİDİN ESKİ TOPRAKLARINIZDA BARIŞ İÇİNDE YAŞAYIN.

SAĞOLUN ALBAY SİZE HALKIM ADINA TEŞEKKÜR EDERİM.
SİZE GELİNCE TEĞMEN İKİ HAFTA İZİNLİSİNİZ, EVİNİZE GİDİP DİNLENİN.
AYNI GÜN BİR GRUP ATLI KALEDEN AYRILDI...
BEYAZ REİSİN SÖYLEDİKLERİNİ DUYDUNUZ. ARTIK RAHATCA TOPRAKLARINIZDA YAŞAYABİLİRSİNİZ. BEN DE KENDİ TOPRAKLARIMA DÖNÜYORUM. UMARIM BARIŞ SÜREKLİ OLUR.
HOŞÇAKALIN ARKADAŞLAR. BANA İHTİYACINIZ OLURSA NEREDE BULACAĞIMIZI BİLİYORSUNUZ.
TANRI SENİNLE OLSUN OSKOLA.
BÖYLECE OSKOLA ÇOCUKLUK ARKADAŞI İLE BİRLİKTE YOLA ÇIKTI...
KIZKARDEŞİM SENİ GÖRÜNCE ÇOK SEVİNECEK.
BİLİYOR MUSUN? İÇİMDE BİR DUYGU VAR.
BU ANA KADAR ADIM OSKOLA İDİ, ARTIK DEĞİL. TOPRAĞIMA DÖNMEYE CAN ATIYORUM.
BİRLİKTE OSKOLA'NIN KULÜBESİNİN BULUNDUĞU YERE GİTTİLER...
EVİN HARAP OLMUŞ.
ONU ONARIRIM. ESKİSİNDEN İYİ OLUR.
29

BU DA ANNENİN MEZARI.
DAHA SONRA ÇİFTLİĞE GİTTİLER.
BAYAN VİRGİNİA GELİYORLAR.
FAKAT BU GEORGE İLE EDWARD.
İKİ KARDEŞ SEVİNÇLE KARŞİLAŞTILAR..
DOSTLARIMIZ UZUN SÜRE AYRI KALMANIN ACISINI BOL BOL KONUŞARAK ÇIKARDILAR.
EVİNİ BİRLİKTE ONARIRIZ İSTERSEN. ANCAK BURADA BİZİMLE DE KALABİLİRSİN. BİR KAHYAYA İHTİYACIMIZ VAR ZATEN.
NE OLUR KAL OSKOLA.
KAPI ARKASINDAN KONUŞULANLARI DİNLEMEYE UTANMIYOR MUSUN?
DUR BİRAZ. AZICIK DAHA DİNLEYEYİM.
HİÇ BÖYLE KONUŞAN YERLİ GÖRMEDİM.
ÇIK DIŞARI DİYORUM!
BAĞIŞLAYIN. İNSANLARI HEP SİYAH BEYAZ SANIRDI.
SON
HERRANZ

İşte Cumhuriyet öncesi kadınlarımız...

KADINLARA SEÇME VE SEÇİLME HAKKI

5 Aralık 1934'te Türkiye'de kadınlar seçme ve seçilme hakkını kazandılar. Bu tarihte, yürürlükteki anayasanın seçme ve seçilme haklarını düzenleyen 10. ve 11. maddeleri değiştirildi ve her Türk kadınına 22 yaşında seçme, 30 yaşında seçilme hakkı yasayla tanındı. İlk uygulama da 1935'teki genel seçimlerde görüldü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne 18 kadın milletvekili girdi.

Türkiye'de olsun, dünyada olsun, aslında bu sonuca uzun savaşımlardan sonra ulaşılmıştır. Nitekim seçme ve seçilme haklarına kadınlar İngiltere'de 1918'de, Almanya'da 1919'da, Amerika'da 1920'de, Fransa'da 1947'de, Belçika'da ise ancak 1949'da kavuşabilmişlerdir. Bugün hâlâ kadınların bu haklarını kullanamadığı, ya da kısıtlı kullandığı ülkeler vardır.

Nedenine gelince, bu olayın altında da toplumların yapısı yatmaktadır. Tarih boyunca çoğu toplumlarda kadınla erkeğin hukuk ve ekonomi bakımından eşit olmadığı görülür. Örneğin, Eski Yunan uygarlığı eşitsizlik temeli üstüne kurulmuştu. Erkekler arası eşitlik olmadığı gibi, kadınla erkek arasında da yoktu. Örneğin, kadına miras kalmazdı.

Bu eşitsizlik, sonraki yüzyıllarda, dinsel anlayış üzerine kurulu toplumlarda da sürdü. Nitekim ülkemizde, İslâm dininin egemenliği altındaki toplum yapısında bunun çeşitli örnekleri cumhuriyet dönemine değin görüldü.

Dinlerin egemen olduğu toplumlarda toplumsal kurumların kaynağı dindir. İnsanların nasıl yaşayacaklarını din düzene koyar. Cumhuriyet dönemine değin kadınların yaşayışında da dinin getirdiği kurallar egemendi. Örneğin, giyim kuşamları saptanmıştı. Örtünmeleri gerekliydi. Doktorlara muayene olmalarını bile ayrıntılarıyla saptayan yönetmelikler vardı. Eğitimde, okuma öğrenmeleri kabul edilmiş, ama yazı yazmaları doğru bulunmamıştı. Aile yaşamında eşlerini seçmekte özgür değildiler. Çok kadınla evlenme hakkına sahip erkekler karşısında canlı bir yaratık değil, evin herhangi bir eşyası durumundaydılar. Boşanma hakları da yoktu. Erkek "boşadım." dediği zaman boşanmış olurlardı. Hukuk açısından da mahkemede kadınların tanıklığı yeterli sayılmıyordu. Ancak iki kadın aynı doğrultuda tanıklık ederse, bir erkeğin tanıklığına eşit olurdu. Miras paylaşımında erkeğin iki payına karşılık kadına bir pay düşerdi.

Bütün bu eşitsiz yaşantının ortaya çıkardığı sonuç, kadının eğitimden ve öğrenimden yoksun yetişmesi, iş ve meslek edinememesi, devlet hizmeti yüklenememesi, siyasal hak ve görevlerinin olmaması, kısaca toplumsal yaşamın dışında kalmasıydı.

Kadının bu durumdan kurtulması için dünyada olduğu gibi, ülkemizde de savaşımlar verilmiştir. Meşrutiyet yönetimine geçilmesi bu alanda büyük bir ilerleme sağlamamış, ancak cumhuriyet döneminde din ile devlet işlerinin ayrılması, medeni kanunun kabul edilmesi (1926) kadınların eşitsizlikten kurtulmalarına yolu açmıştır.

Din ile devlet işlerinin birbirinden ayrılması (layiklik), toplumun dinsel baskı altından çıkmasını sağladı. Dine bağlı olmayan toplum düzeninde kadının yaşantısı da değişti. 1926'da çıkarılan medeni kanun, kadının bu değişen yaşantısını hukuk kurallarına bağlamış oldu. Onu ekonomik, toplumsal ve kültürel bakımdan eşit bir yurttaş durumuna getirdi. Kadınların siyasal eyleme katılmalarında ilk aşama ise, 3 Nisan 1930'da kabul edilen bir yasayla görüldü. Kadınlar bu yasayla belediye meclislerine seçme ve seçilme haklarını elde ettiler. 5 Aralık 1934'te de ikinci aşama gerçekleşmiş oldu.

KISACA

3 Aralık 1920

Türkiye Büyük Millet Meclisi hükümetiyle Anadolu'nun doğusunda kurulan Ermenistan devleti arasında Gümrü Antlaşması imzalandı. Antlaşma sonucu Kars ve çevresi Türkiye'ye bırakıldı.

5 Aralık 1791

Ünlü Avusturyalı besteci Wolfgang Amedeus Mozart öldü.

7 Aralık 1956

Ünlü romancımız Reşat Nuri Güntekin Londra'da öldü.

8 Aralık 1865

Ünlü Finlandiyalı besteci Jean Sibelius doğdu.

TÜRKÇE

1. "Babam geceleyin eve gelirken başındaki şapkasını çamura düşürmüş" 1 2 3 4 5 6 7 8 cümlesinde hangi numaralı sözcükler ses uyumunu bazen bozan eklerden alınmıştır?
   a) 2 – 45
   b) 2 – 3 – 4 – 5
   c) 2 – 4 – 6
   d) 2 – 4 – 5 – 7

2. Bu sözcüklerin hangisinde ses uyumu aranmaz?
   a) Top
   b) Baca
   c) Ada
   d) Körpe

3. Bu sözcüklerin hangisinde ses uyumu ek aldığı durumlarda da vardır?
   a) Geçe
   b) Akşam
   c) Yeşil
   d) Eksi

4. Okuma parçalarında kullanılan (–) işareti neyi gösterir?
   a) Kişilerin karşılıklı konuştuğunu
   b) Sözün açıklanacağını
   c) Parçanın daha iyi anlaşılmasını
   d) Satırları ayırmayı

5. Bu sözcüklerin üçü kırsal alanlarda yaşayanlarca ses uyumuna uygun söylenir. Birinin söylenişi köyde de şehirde de değişmez. Değişmeyen sözcük hangisidir?
   a) Elma
   b) Kitap
   c) Anne
   d) Kardeş

6. Bu deyimlerden hangisiyle çok zor bir iş yaptığımızı anlatmak isteriz?
   a) Yükünü hafifletmek
   b) Yükünü tutturmak
   c) İğneyle kuyu kazmak
   d) Gözünü sakınmak

7. "Taşıma suyla ..... dönmez" atasözünde noktalı yere hangi sözcük gelmelidir?
   a) Çark,
   b) Değirmen
   c) Dolap
   d) Ev

8. Çekişmek sözcüğünün zıt anlamlısı bunların hangisidir?
   a) Barışmak
   b) Beraberlik
   c) Güçlü olmak
   d) İyi anlaşmak

9. Yazı içinde geçen konuşmaları belirtirken bu noktalama işaretlerinden hangisini kullanırız?
   a) Tırnak (" ")
   b) Parantez ( )
   c) Virgül (,)
   d) Hiçbiri

10. Öğretici sözcüğünün eş anlamlısı bunların hangisidir?
    a) Didaktik
    b) Şahbaz
    c) Tahdit
    d) Rağbet

SOSYAL BİLGİLER

1. Rumelihisarı'nı hangi paşidah yaptırmıştır?
   a) II. Murat
   b) Yıldırım Beyazıt
   c) II. Mehmet
   d) Yavuz Sultan Selim

2. Fatih Sultan Mehmet'in ölümünden sonra tahta hangi padişah geçmiştir?
   a) Cem Sultan
   b) II. Beyazıt
   c) Yavuz Sultan Selim
   d) Kanuni Sultan Süleyman

3. Yavuz Sultan Selim kimin oğluydu?
   a) Kanuni Sultan Süleyman
   b) Fatih Sultan Mehmet
   c) II. Beyazıt
   d) II. Murat

4. Bunların hangisi (1571 yılında) Kıbrıs adasının Osmanlılar tarafından alınma nedeni değildir?
   a) Kıbrıs adasının Osmanlı topraklarının arasında kalması
   b) Adanın Suriye ve Mısır deniz yolu üzerinde oluşu
   c) Venediklilerin Osmanlılar için sık sık tehlike yaratmaları
   d) Adanın maden ve tarım yönünden zengin olması

5. Kıbrıs adasının Türklerin eline geçmesine kızan Venedik, İtalya, İspanya ve diğer denizci ülkeler, Osmanlı donanmasını nerede yendiler?
   a) Mora
   b) İnebahtı
   c) Malta
   d) Tunus

6. Avrupalıların bilim, kültür ve teknik alanlarında hızla ilerlemelerinin nedeni bunların hangisi değildir?
   a) Zengin olmaları ve yeni buluşlara önem vermeleri
   b) Matbaanın bulunuşu ve kendi dillerinde bol kitap basmaları
   c) Dinlerin engelleyici etkisinden kendilerini kurtarmaları (Reform)
   d) Kuvvetli ordulara ve donanmalara sahip olmaları

7. Osmanlıların Avrupa'daki bu ilerlemeye ayak uyduramamaları, çağın önemini kavramamaları sonucu önüne geçilemeyen şey nedir?
   a) Gerilemeye başlamaları
   b) Padişahların dirayetsizliği
   c) Eğitimin dinin etkisinde kalması
   d) Ordunun zayıflaması

8. Osmanlı Devleti 16 yıl süren deniz savaşlarını kimlerle yaptı?
   a) Rodoslularla
   b. Cenevizlilerle
   c) Haçlılarla
   d) Venediklilerle

9. Fatih 1481 yılında hangi devletle savaşmaya giderken Gebze yakınlarında öldü?
   a) Akkoyunlu Devletiyle
   b) Rodos Şövalyeleriyle
   c) Memluk Devletiyle
   d) Karaman Beyliğiyle

FEN VE TABİAT

1. Barajlardan yararlanarak elde edilen elektriğe ne isim verilir?
   a) Beyaz elektrik
   b) Hidroelektrik
   c) Termik elektrik
   d) Durgun elektrik

2. Su içinde tuttuğumuz bir cismi, havada elimize alırsak daha ağır buluruz. Bunun sebebi nedir?
   a) Suyun kaldırma kuvveti
   b) Cismin dayanma gücü
   c) Havanın basıncı
   d) Cismin yoğunluğu

3. Suya bırakılan bir cismin ağırlığı, suyun kaldırma kuvvetinden çoksa cisim ne durumda kalır?
   a) Yüzer
   b) Dengede kalır
   c) Batar
   d) Durumu değişmez

4. Bunların hangisi vücutta tuzun azalmasına sebep olur?
   a) Terleme
   b) Yorgunluk
   c) Halsizlik
   d) Tansiyon düşmesi

5. Bir insanın günlük tuz gereksinmesi ortalama kaç gramdır?
   a) 35 gr.
   b) 30 gr.
   c) 20 gr.
   d) 15 gr.

6. Kürek ve kalça kemikleri bunların hangisiyle adlandırılır?
   a) Uzun kemikler
   b) Kısa kemikler
   c) Yassı kemikler
   d) Hiçbiri

7. Beyin ve omuriliği, duyu organlarına ve kaslara bağlayan nedir?
   a) Eklem bağları
   b) Kan damarları
   c) Sinirler
   d) Hepsi

8. Kan damarları, sinirler, yağ dokusu ve ter bezleri derimizin hangi tabakasında bulunur?
   a) Üstderi
   b) Boynuzsu tabaka
   c) Malpighi tabakası
   d) Altderi

9. Uzağı göremeyen (Miyop), yakını göremeyen (Hipermetrop) kişilerin gözlerinde, göz yuvarlağının şeklen bozulması sonucu hangi organ görevini yapamaz?
   a) İris
   b) Göz bebeği
   c) Göz merceği
   d) Kör nokta

10. Dilde tatma duyusunu alan tatma merceklerinin biçimleri yanıtlarda verilmiştir. Biri yanlıştır. Yanlış olanı bulun.
    a) Çanaksı memecikler
    b) Mantarsı memecikler
    c) İpliksi memecikler
    d) Koniksi memecikler

MATEMATİK

1. Sayıların başlangıç ve bitişlerini bunların hangisi en iyi açıklar?
   a) Sıfırdan sonsuza
   b) Sıfırdan - milyara
   c) Eksi sonsuzdan - artı sonsuza
   d) Sayılamaz

2. 64 sayısının sonucu kaçtır?
   a) 1896
   b) 1976
   c) 1696
   d) 1796

3. 35 x 7 x 4 x 0 – ? işleminin sonucu kaçtır?
   a) 980
   b) 9800
   c) 0
   d) 908

4. İki basamaklı bir sayının, onlar basamağındaki rakamı, birler basamağındaki rakamının iki katıdır. Bu kurala uyan kaç tane 2 basamaklı sayı vardır?
   a) 4
   b) 5
   c) 6
   d) 7

5. 317, 62 ondalık sayısını 100 ile çarptık. 311,62 sayısını 100'e böldük. Bulduğumuz iki sayının farkı kaç olur?
   a) 3173, 1238
   b) 31758, 8838
   c) 28, 67828
   d) 307, 58238

6. 850 fındığı bir grup öğrenciye pay ettik. Herbirine 48 fındık vermek için daha 14 fındık gereklidir. Bu grupta kaç çocuk vardır?
   a) 14
   b) 16
   c) 18
   d) 20

7. 0,75 km 2 kaç dam2 eder?
   a) 75
   b) 7500
   c) 750
   d) 7,50

8. Şehirlerin ve ülkelerin alanlarını ölçerken bunların hangisi birim olarak alınır?
   a) dam 2
   b) hm 2
   c) km 2
   d) m2

9. Bir hektometrekarelik alanın dörtte biri kaç desimetrekaredir?
   a) 250000
   b) 25000
   c) 2500
   d) 50000

10. 5 cm 2 ve 6 dm 2 kaç m2 eder?
    a) 0,0605
    b) 0,605
    c) 0,6500
    d) 0,0065

Yanıtlar gelecek sayıda

GEÇEN HAFTANIN YANITLARI

TÜRKÇE
1) a, 2) b, 3) d, 4) c. 5) d, 6) b, 7) c, 8) c

SOSYAL BİLGİLER
1) c, 2) a, 3) b, 4) c, 5) d, 6) c, 7)a, 8) b, 9) c, 10) b

FEN VE TABİAT
1) d, 2) c, 3) a, 4) c, 5) a, 6) a, 7) d, 8) b, 9) b

MATEMATİK
1) b, 2) a, 3) b, 4) d, 5) c, 6) a, 7) a, 8) c, 9) c, 10) a

BİZİM ALİ

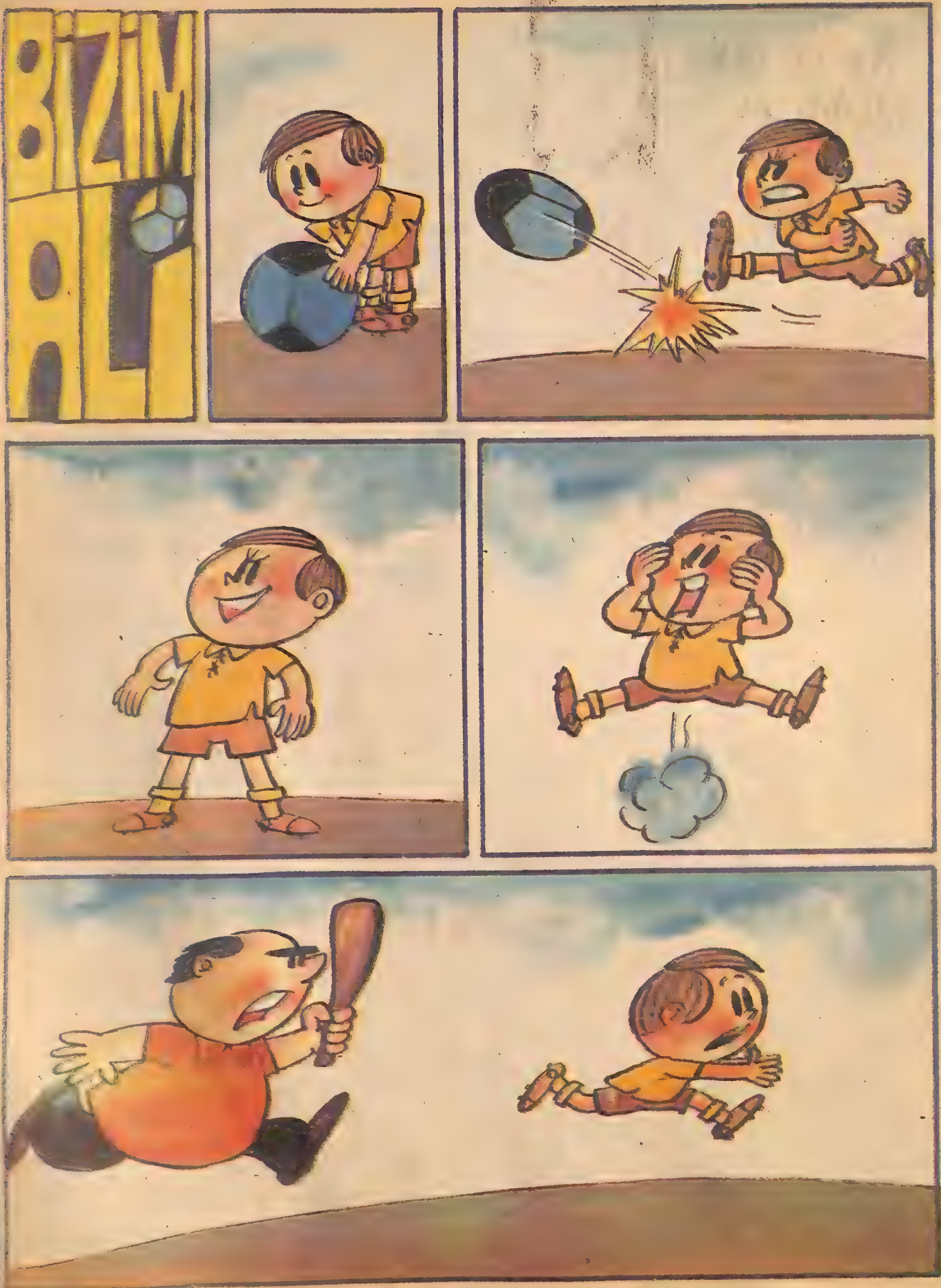

TAŞKIN AMCA

ARALIK SAVAŞI

BİZİM Cenk'le Cem'den çoktan beri bir haber alamıyordum. Daha doğrusu onları arayacak vaktim olmamıştı. Onlar da beni nedense ihmal etmişlerdi çok. İhmal, diyorum çünkü ikiz ve sevgili yeğenlerimin uzun süre beni aramamaları merakımı çekmişti: Ne kadar işleri olsa onlar beni bu kadar habersiz bırakmazlardı.

Hem biraz sitem edeyim, hattâ çatayım, hem de meraktan kurtulayım, diye telefon etmeye karar verdim. O gün evde vaktim boldu ve canım çok sıkılıyordu. Bundan daha yararlı bir iş yapamazdım. Telefon uzun uzun çaldı, ses yok.. Neden sonra uykulu bir ses yanıt verdi:

— Alo!. Kimi istiyorsunuz?

Telefondaki ses bizimkilerden birinin sesiydi ama hangisinin?

— Ben, Taşkın amcanız.. Cenk sen misin?

— Hayır, ben Cem.. Merhaba Taşkın Amca!. Hayırsız Amcasın sen!

— Vay vay.. Kim kime çatacak Cem? Hani beni severdiniz, hani beni arardınız?

— Her zaman sever ve ararız ama bu kez aranacak durumda olan biziz..

— Hayrola, bir şey mi oldu?

— Mısır'daki sağır sultan bile duydu. Başımıza geleni gazetelerden okumadın mı?

— Ay, meraktan çatlatacaksın çocuk beni.. Çıkar baklayı ağzından..

— Bak bak, Cenk de yataktan bağırıyor: "Aşkolsun ona," diyor, "bizi arayıp sormadığı için çok kırgınız ona," diyor.

— Neden, niçin, ne hakla, ne münasebet, ne demek, diye bağırdım. Ne oldu çocuklar size?"

— Hemen atla gel, diye yanıt verdi Cem.. Gel de halimizi gör.

O kadar meraklanmış ve korkmuştum ki, bir robot gibi, telefon alıcısını taş gibi telefonun üstüne attım ve soluğu sokakta aldım. "Ne oldu bu çocuklara? Ne oldu ya Rabbim? Neleri var? Hastalar mı? Yaşamları mı tehlikede?"

Bu düşünceler arasında bir araba çevirdiğimi, uykuda konuşur gibi adresi şoföre mırıldandığımı anımsıyorum. Apartmanlarının önüne geldiğim zaman, taksinin parasını vermeyi bile unuttum da, şoför arkamdan: "Bey!. Bey!. Galiba taksi ücretini vermeyi unuttunuz!" diye bağırarak beni mahcup etti. Merdivenleri apar topar çıktım. Kapının zilinin yerini şaşırdım. Kapı açıldığı zaman Cenk'le Cem kahkahadan kırılır gibi gülerek beni karşıladılar. Hiçbir şeycikleri yoktu. O eski iki ateş parçasıydılar. Ünlü deyimiyle "turp gibiydiler."

Hem sevindim, hem meraklandım bu işe..

— Çocuklar bu ne demek?

Anlattılar, efendim bu bir Aralık şakasıymış.. Aralık ayındayız ya..

— Neler duyuyorum, çocuklar bu tip şakalar nisan aylarında yapılır, diyebilmişim..

Cenk'le Cem hâlâ gülüyorlardı:

— Biz şaka ayını değiştirdik, nisan şakasını aralık ayına aldık ve ilk kez sevgili amcamıza uyguladık.. Bunu yapmasaydık kalkıp da biz garibanları ziyarete gelir miydin amcamız?

Hoppala!. O kadar tatlı şeyler ki, onlara nasıl kızabilirim?

Beni öpücüklere boğarak konuk odasına götürdüler.

Günleriniz neşeler içinde geçsin can çocuklar!.

Yurdumuzun dört bir bucağından, Milliyet Çocuk Dergisi'ne üye olmak isteyen okurlarımızın mektupları geliyor. Biz de olanak buldukça yayınlıyoruz onları...

İşte bu hafta dergimize ulaşan üye okurlarımızın listesi:

756. Çetin Balaman
757. Osman Sibik
758. Fatih Oflaz
759. Olcay Satar
760. Ferda Gezer
761. Ayten Küçük
762. Cengiz Karabulut
763. Özgür Kayaselçuk
764. Berrin Ünal
765. Okan Tuna
766. Filiz Önalan
767. Demet Doğanay
768. Metin Akarsel
769. Serra Kanatlı
770. Mustafa Güler
771. Hüseyin Bakkal
772. Muharrem Akbağ
773. N. Dizdaroğlu
774. Serdar Serçe
775. Ayhan Cömert
776. Nazan Durak
777. Ekrem Yalçındağ
778. Erden Aksoy
779. Murat Barutçu
780. Ertuğrul Şahin
781. Ayşegül Biberci
782. Yusuf Yazıcı
783. Güven Can
784. Sadık Zeybek
785. H. Yücel Özer
786. Tufan Pınar
787. Adnan Kaya
788. Ayçin Denizciler
789. Erbil Uğurlu
790. Güven Akgüngör
791. Tolga Kayhan
792. Muazzez Divrikoğlu
793. Erkan Divrikoğlu
794. Tamer Koçyiğit
795. Bilgütay Durna
796. Nergiz Öksüz
797. Ender Aydın
798. Çağlayan Uğur
799. Serdar Yünel
800. Dilda Öztekin
801. İlhan Boyacıoğlu
802. Gülay Savaş
803. Güntekin Başdemir
804. Kutsal Tuaç
805. Ahmet Gürata
806. Berkant Kaya
807. Nuri Kaçal
808. Dilek Tükeray
809. Murat Alptekinoğlu
810. Haldun Özbayer
811. Tayfun Amasyalıoğlu
812. Miray Mavzer
813. Tamer Çerçi
814. Ayhan Alataş
815. Mustafa Gezgin
816. Serdar Mengi
817. Erhan Gültaş
818. Esra Kanatlı
819. Serdar Öncel
820. Tamer Yayın
821. Öznur Yayın
822. Murat Gürses
823. Müesser Karataş
824. Emir Tuna
825. Fatih Genç
826. Özlem Akçabay
827. İbrahim Kılınç
828. Güzide Yıldırım
829. Şule Günay
830. A. Uğurçetin
831. Güldane Fındıkoğlu
832. Çetin Fındıkoğlu
833. Meral Aslankaya

Kaptan Scott Güney Kutbu'na ilk ulaşan insan olmak istiyordu ama...

FACİA İLE BİTEN YARIŞ

ESKİ bir balina gemisi olan, "Terra Nova" yola çıkarken takvimler, 1 Haziran 1910 tarihini gösteriyordu. Geminin kaptanı Robert Falcon Scott güvertede değildi. Afrika'ya, Güney Kutbu'na yapacağı gezi için para toplamaya gitmişti...

Yukarıda sizlere anlattıklarımız bugün için ilginç olmayabilir. Ama o günlerde kaşifler, yapacakları yolculuklar için parasal destek bulmak zorunda idiler. Örneğin Scott... Güney Kutbu'na ulaşmak istiyordu. Yolculuğunu gerçekleştirmek, kendine destek sağlamak için neredeyse çalmadık kapı bırakmadı. Sonunda düşlediği yolculuğa çıktı... Ama düş kırıklığına uğrayacağını daha sonra öğrenecekti.

Kaptan Scott'un gemisi Avusturalya açıklarındayken, gemiye bir haber ulaştı. Norveçli kaşif Roald Amundsen de Güney Kutbu'nu keşfetmek için yola çıkmıştı... Demek ki gerçekten zorlu bir yarış olacaktı bu...

Aslında güçlükler çok önceden gemide kendini göstermişti. Yola çıkmadan önce yelkenler kaybolmuş, geminin su pompaları bozulmuştu. Şimdi de Amundsen, bütün bunların üzerine tuz biber ekiyordu...

İsterseniz sizlere biraz da Norveçli kaşif Amundsen'den söz edelim: Amundsen de kutuplara gitmeyi çok önceden düşünmüştü. Uzun uzun gezinin planlarını yapmıştı. Önce Kuzey Batı geçidine gitti. Bu iş onun tam iki yılını aldı. 1903'ten, 1905'e kadar... Sonra Kuzey Kutbu'na gitmeyi düşündü. Bu iş için de yanına Nansen'i aldı. "Fram" adlı gemiyi de yanında getirmesini söyledi. Yıl 1907 idi. Ne yazık ki bu gezi gerçekleşemedi. Amerikalı kaşif Pearry, 1909 yılının sonbaharında Kuzey Kutbu'na ulaştı. Amundsen buna çok üzüldü. Çok yakınına gelen bir fırsatı kaçırmıştı. Hemen düşündü. Güney Kutbu'na gidecekti bu kez...

Kaptan Scott, Norveçli kaşif Amundsen'in haberini aldıktan sonra gemisini hızlandırdı. Güney Kutbu'na ilk o ulaşmak istiyordu. Kutup bölgesine ayak basar basmaz, kamp kurdu. Yiyeceklerini ve içeceklerini kontrol etti.

Güney Kutbu'na doğru yolculuk çok çetin geçiyordu. Kaşif Scott güncesine şöyle bir not düştü: "Hedefe ulaşmamıza sadece yetmiş beş mil kaldı... Ama daha ne kadar dayanabileceğiz acaba?"

Bir hafta sonra kutup bölgesine yalnızca dört mil uzaklıkta olduklarını anladılar. Ertesi gün ise önlerine bir çadır çıktı. Çadırın ucuna da bir bayrak asılıydı. Scott'un korktuğu başına gelmiş, kaşif Amundsen onu yenmişti... Takvimler, 16 Ocak 1912'yi gösteriyordu. Scott'un iki yıllık yolculuğu boşa gitmiş, emekleri düşmüştü.

Ertesi gün, Scott ve dört adamı geri dönmeye karar verdiler. En kısa sürede kıyıya ulaşmaları gerekli idi. Ama zaten kötü olan hava, daha da bozdu. Fırtına çıktı. Yürümek bile çok güç bir iş oldu. Yiyecekleri azaldı. 29 Mart 1912 günü, Scott güncesine son notu düştü: "Durumumuz çok kötü. Artık sonumuzun geldiğini hissediyorum. Artık yazı yazacak da gücüm kalmadı..."

Sekiz ay sonra bir araştırma gurubu, Scott ve adamlarının donmuş cesetlerini buldular. Isı, sıfırın altında yirmi dereceden fazla idi. Ama soğuğa karşın araştırma gurubundakiler, başlarındaki başlıkları çıkararak, onların anısı önünde saygı ile eğildiler.

Kaptan Scott'un Güney Kutbu'na birlikte yolculuk ettiği arkadaşları...

MATEMATİK OYUNLARI

UĞUR AKER

KİM KİMDİR?

Atilla, Bülent ve Kemal bir trende çalışmaktadır. Ankara - İstanbul seferini yapan trende aynı adda üç yolcu da bulunmakta... Yolcuları görevlilerden ayırmak için onları Bay Atilla, Bay Bülent ve Bay Kemal diye belirtelim. Trendeki görevlilerin yaptıkları işler makinistlik, ateşçilik ve frencilik. Aşağıdaki bilgilerden yararlanıp soruyu yanıtlamaya çalışın.

- Bay Bülent Ankaralıdır.
- Frenci Afyonludur.
- Bay Kemal lisede öğrendiği matematiği çoktan unutmuştur.
- Frenciyle aynı adı taşıyan yolcu Balıkesirlidir.
- Matematiksel fizikçi olan yolcuyla frenci aynı kentte bir derneğe üyedirler.
- Atilla ateşçiyi bilardoda yenmiştir.

MAKİNİSTİN ADI NEDİR?

Çözümü: Bir çözüm yolu, yolcular ve görevliler için birer kutu (matriks) yapmak ve kutuların gözlerini verilen bilgilere göre doldurmaktır. Tutarlı durumları belirtmek için "1", tutarsız durumları belirtmek içinse "0" rakamını gözlere yerleştirelim. Bir göze "1" koyduğumuz zaman, o gözün düşey ve yatay sırasındaki gözlerdeki değerler "0" olacaktır.

	Makinist	Frenci	Ateşçi
Bülent			
Kemal			
Atilla			0

	Ankara	Afyon	Balıkesir
Bay Bülent	1	0	0
Bay Kemal	0		
Bay Atilla	0		

Atilla'nın ateşçi olmadığı ve Bay Bülent Ankaralı olduğuna göre yukarıdaki gözlere değerleri kondu. Bay Kemal'in fizikçi olmadığını, fizikçinin Afyonlu olduğunu bildiğimize göre, Bay Kemal Afyonlu değildir. Demek ki Bay Kemal Balıkesirli, Bay Atilla da Afyonludur. Frencinin adının da Kemal olduğunu biliyoruz. Bütün bu bilgileri yerlerine işleyince ateşçinin Bülent, makinistin de Atilla olduğunu çıkarabiliriz.

GİZLİ DEFİNE

Bilge'yle Timuçin, Akdeniz kıyılarında renkli taşlar topluyorlar, berrak mavi suya attıkları ekmek parçacıklarını, balıkların kapışmasını izliyorlardı. Timuçin büyükçe bir taşı yerinden oynatınca gözü buruşuk bir kâğıda ilişti. Kâğıdın üstünde silik bazı rakamlar vardı. Belirli olan bir 8 rakamından başka diğerleri okunmuyordu. Hemen ablasına koştu:

"Bilge, bak... Gizli definelerin hesabını buldum."

Kâğıda birlikte baktılar. Bilge, "Bu bir bölme işlemi; baksana silik rakamların dizilişine," dedi.

O akşam, Bilge evde kalem kâğıtla epey uğraştı. Timuçin uyuduktan sonra, Bilge silik rakamların neler olduğunu buldu.

Siz de bir deneyin bakalım.

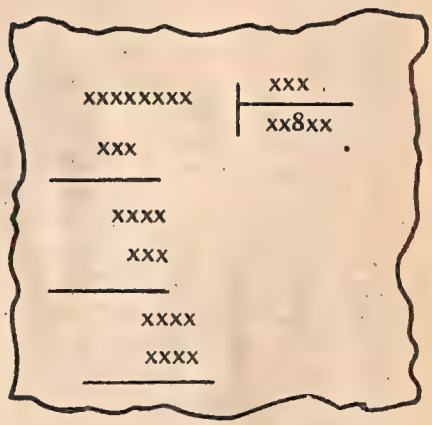

ÇÖZÜM

Bölmeye baktığımızda sonucun, x080x biçiminde olması gerektiğini görürüz. Ayrıca, üç basamaklı bir sayının sekizle çarpımının yine üç basamaklı bir sayı vermesi için, sayının 125'ten az olması gerekir. (125 çarpı 8 eşittir 1000). Bölen 123 olsa, 123 çarpı 8 eşittir 984... En küçük dört basamaklı sayı olan 1000'den 984'ü çıkarınca 16 kalır. Bölünen sayıdan bir rakam indirince elde edeceğimiz en küçük sayı 160 olur ve 123'e bölünür. Oysa elimizdeki kâğıtta bölünemeyen bir sayı elde etmemiz gerektiği belli. Demek ki, 123 çok küçük; 125 de çok büyük olduğuna göre bölen 124'tür.

Bölünenin altındaki çıkarmalara bakınca, ilk çıkanın elde edilebilecek en yüksek üç basamaklı sayı olduğunu, son çıkanın da, 124'ün katlarından dört basamaklı bir sayıya eşit olduğunu görüyoruz. Şu durumda, bölmenin sonucunun 80809 olması gerekir. Bölünen sayı da 124 ile 80809'un çarpımı olan 10020316'dır.

SA-KİN-O-LUUUN!

PEKÂLA! İKİNİZ BURAYA ÇOK FAZLA GELİYORSUNUZ! HANGİNİZİN KALACAĞINA KARAR VERELİM.

ÇONG YEN Lİ NAÇİZ VARLIĞININ BU SAKİN KENTTE SORUN YARATMASINA ÇOK ÜZÜLDÜ.

SUNG PU YANG SOYLU VE BİLGE YABANCININ ÖNERİLERİNİ DİNLEMEYE HAZIRDIR.

12

PEKİ ÖYLEYSE, DİNLEYİN: DÜLDÜL'ÜN SIRTINDA KİM DAHA UZUN SÜRE DURABİLİRSE, O BU KETTE KALACAK. KABUL MÜ ?

KABUL ! KABUL ! KABUL !

1 SANİYE !

2 SANİYE !

3 SANİYE !

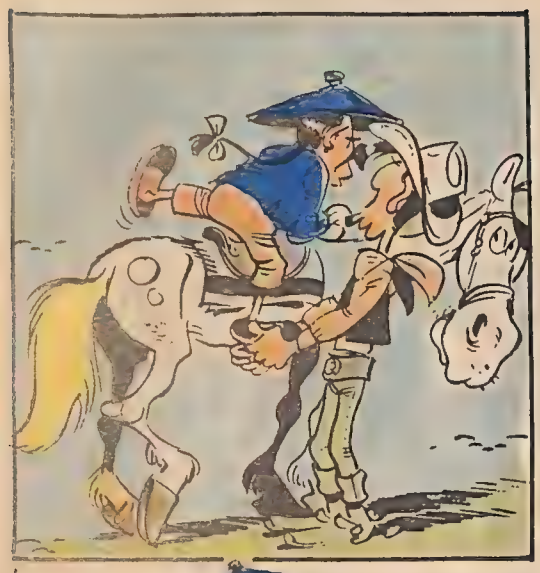

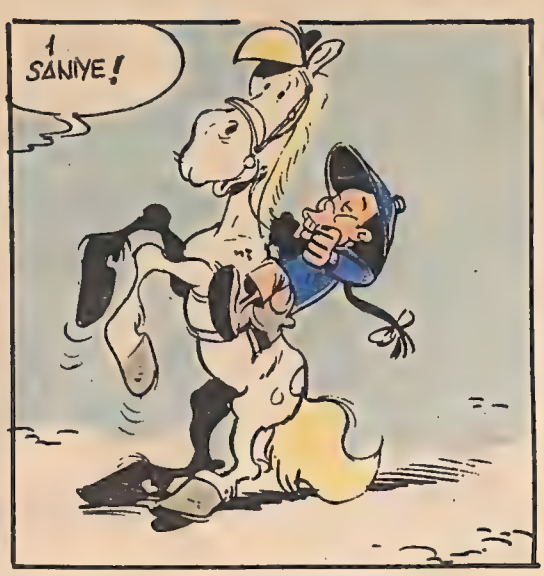
1 SANİYE!

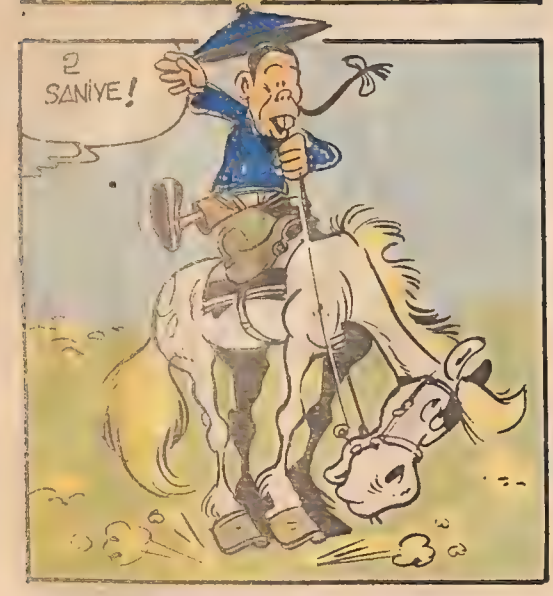
2 SANİYE!

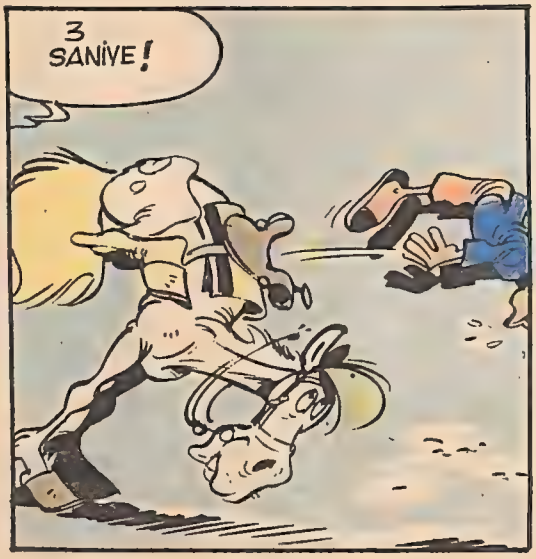
3 SANİYE!

DÜLDÜL! EMİNİM BUNU MAHSUS YAPTIN. YARIŞ YENİDEN BAŞLAYACAK!

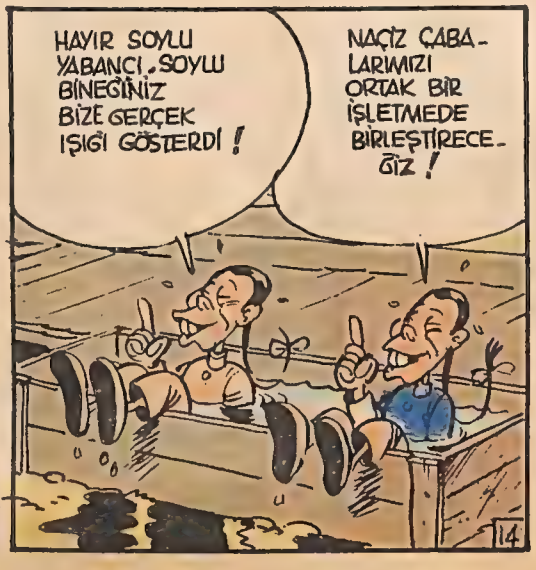
HAYIR SOYLU YABANCI. SOYLU BİNEĞİNİZ BİZE GERÇEK IŞIĞI GÖSTERDİ!
NAÇİZ ÇABALARIMIZI ORTAK BİR İŞLETMEDE BİRLEŞTİRECEĞİZ!

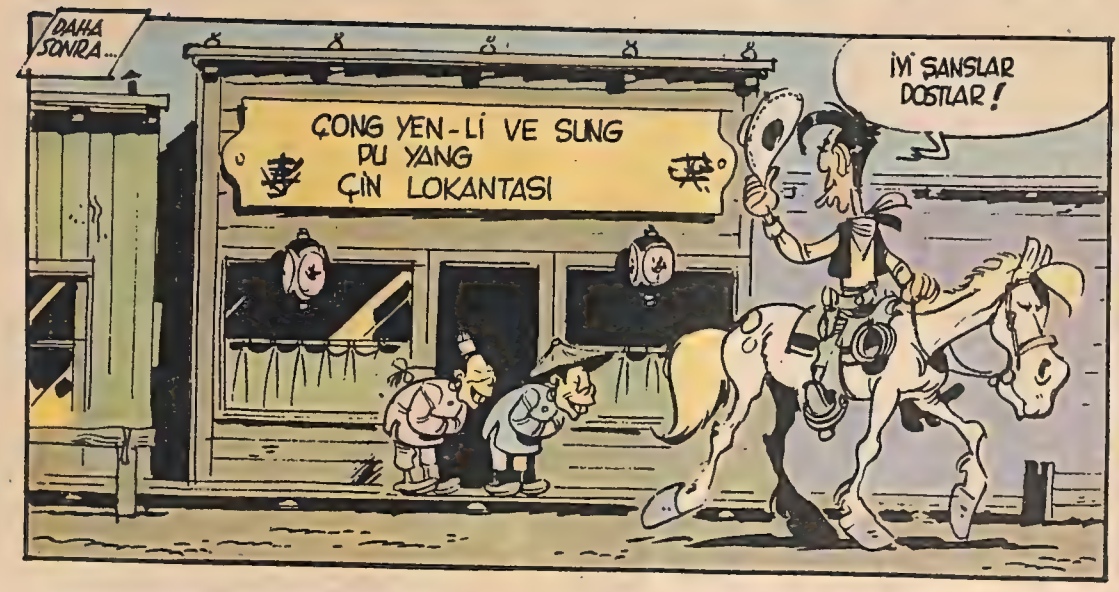
DAHA SONRA...
ÇONG YEN-Lİ VE SUNG PU YANG ÇİN LOKANTASI
İYİ ŞANSLAR DOSTLAR!

... VE NOTİNG GULÇ'TA HUZUR YENİDEN SAĞLANDI...
SAĞOLASIN SAYGIDEĞER YABANCI!..

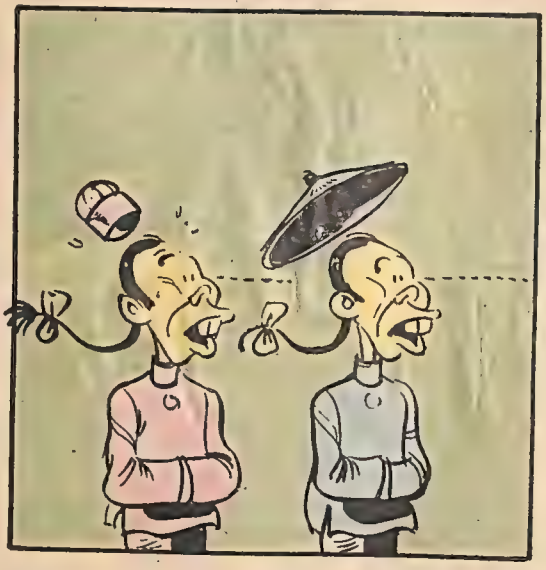

YOMOTO TEMPURA JAPON LOKANTASI

... BEN ZAVALLI YALNIZ BİR KOVBOYUM, EVİMDEN UZAKLARDAAAAA....
BİTTİ
© MORRİS + GOSCİNNY
15

Bilmece Bulmaca

Yanıtlar 64. sayfada

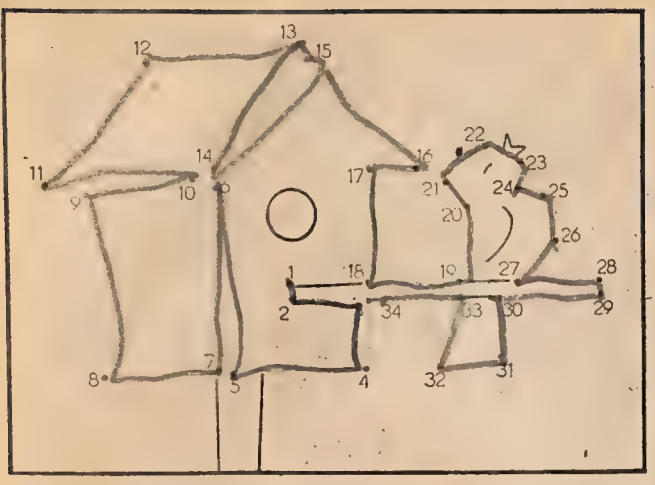

Noktaları birleştirelim bakalım, ortaya ne çıkacak...

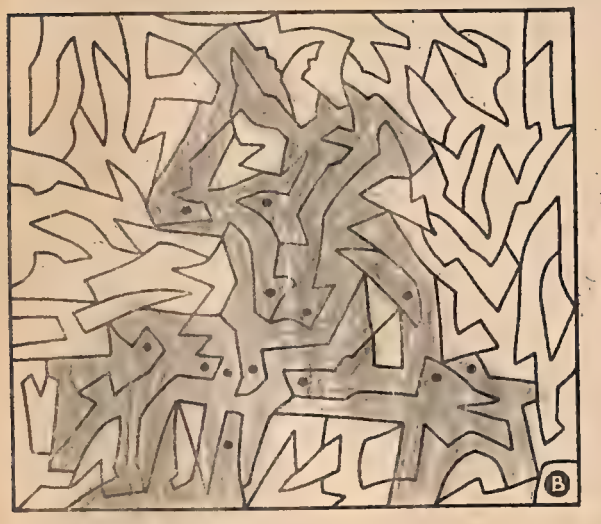

Noktaları kurşunkalemle boyayın. Ortaya çok güzel bir şekil çıkacak...

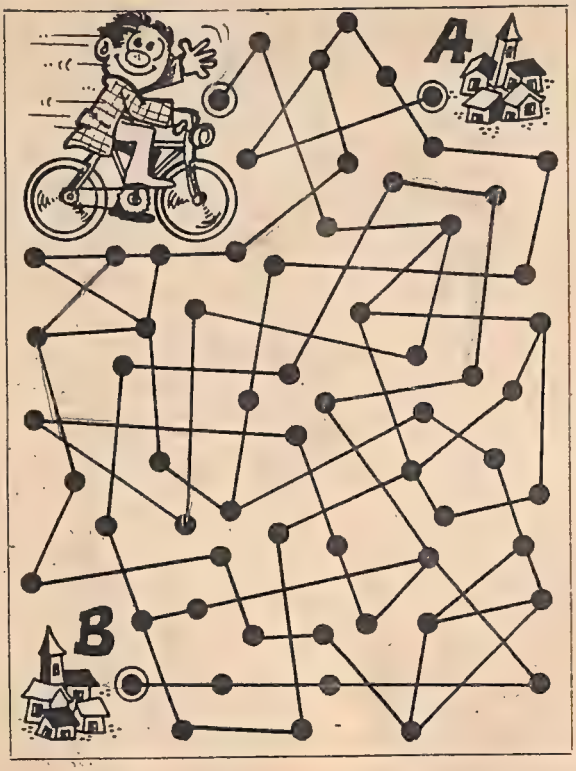

BİSİKLETÇİ: Yukarıdaki bisikletçinin hangi köye ulaşacağını acaba bulabilir misiniz?

8 FARK

Aşağıda iki resim görüyorsunuz. İlk bakışta ikisi de birbirinin aynı, öyle değil mi? Ama dikkatle bakarsanız arada tam sekiz fark bulacaksınız. Resimler bizden, bulması sizden.

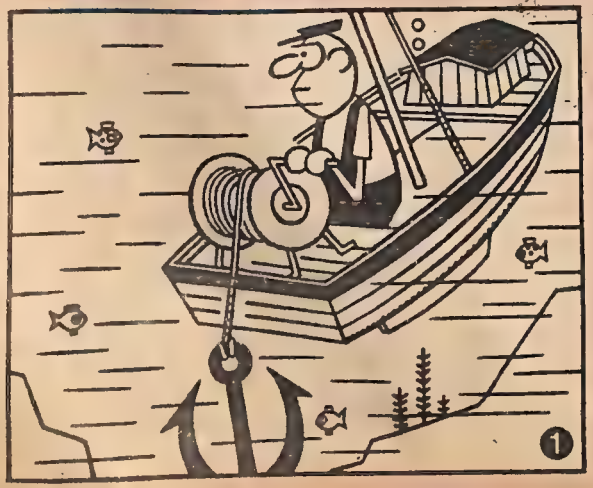

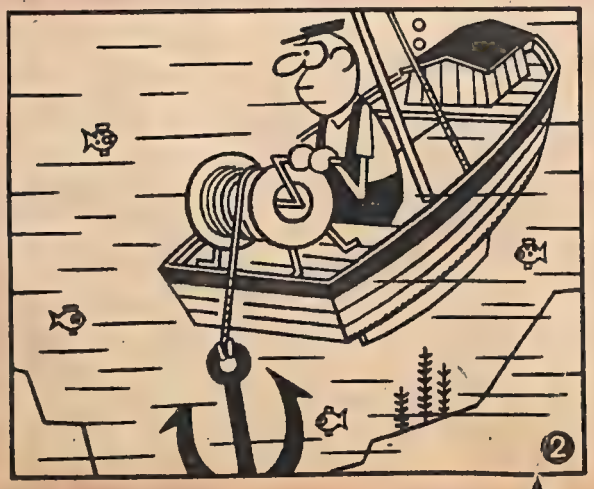

	1	2	3	4	5	6	7	8
1	P	A	N	T	O	L	O	N
2	A	R	A	■	V	A	D	İ
3	K	A	T	L	A	M	A	K
4	T	L	■	A	L	A	■	A
5	S	■	A	H	A	■	İ	S
6	T	■	T	A	M	İ	R	■
7	A	R	■	N	A	L	A	K
8	N	E	■	A	K	■	N	E

SOLDAN SAĞA: (1) Bir giysi adı. (2) İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık — İki dağ arasındaki geçit. (3) Kağıt, kumaş gibi şeyleri düzgün bir biçimde kat kat etmek. (4) Vilayet — Karışık renkli. (5) Kaba, kalın giyecek — Dumanın bıraktığı leke. (6) Onarım. (7) Bir yüzey ölçüsü birimi — Kan dolaşımında düzenleyici etkisi olan bir organ. (8) Bir soru — Beyaz — (tersi) Mağara.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: (1) Asya'da bir ülke. (2) Asya'da bir göl — Bir nota. (3) (tersi) Güneş doğmadan önceki alacakaranlık — Bir hayvan. (4) Yaprakları sebze olarak kullanılan bir bitki. (5) Ellerini birbirine ya da bir şeye sürtmek. (6) Güney Amerika'da yaşayan bir hayvan — Vilayet. (7) Evin bölümlerinden — Komşu bir ülke. (8) (tersi) Durgun ve sessiz — Bir bağlaç.

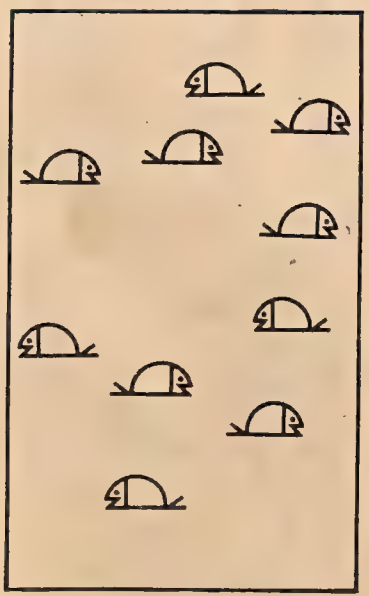

BALIKLAR

Yukarıdaki şekli öyle üç düz çizgiyle bölelim ki, kalan her boşlukta bir çift balık olsun...

POLİS DOSYASI

Komiser adamın katil olduğunu acaba nasıl anladı?

İKİ RESİM

Yandaki şekiller birbirinin aynı, ancak birindeki bazı şekiller, öbüründe değişik yerlerdedir. Bu beş şekli ve yerlerini bulunuz

HER HAFTA BİR KONU

ÇEKİRDEK ENERJİSİ

● Gelecekte uzay gemileri çekirdek enerjisiyle çalışabilecek...

Çekirdek enerjisinin kaynağı atomdur. Atomlar, maddenin en küçük tanecikleridir. Her atomda, eksi elektrik yüklü elektronlarla çevrili bir çekirdek vardır. Çekirdek, çok sıkı bir biçimde birbirlerine yapışık durumda olan proton ve nötron adlı tanecikler topluluğudur. Protonlar, artı elektrik yüklüdür, nötronlar yüksüzdürler. Protonların artı yükü, elektronların eksi yükünü dengeler. Böylelikle atomlar, bir bütün olarak yüksüzdürler. Bazı çekirdekler bölünerek enerji verebilirler. Bazı çekirdekler ise, yeni çekirdekler oluşturacak biçimde birleşerek enerji verirler. Atom çekirdeğinden enerji elde etmenin bölünme ve birleşme olarak adlandırılan iki yöntemi vardır. Bölünme yönteminde, çekirdek nötron bombardımanına tutularak parçalanır. Birleşme yönteminde, iki küçük atom çekirdeği birbirleriyle çarpışma sonunda bütünleşerek yeni bir çekirdek oluştururlar. Her iki yöntemde de enerji üretimi için ayrıcalıklı bir madde ya da çekirdek yakıt kullanılır. Çekirdek enerjisi üreten üreteçlere reaktör denir.

Bölünme işleminin yapıldığı reaktörler, çeşitli bölümlerden oluşur. Reaktörün ortasında çekirdek yakıtı ve yavaşlatıcı madde bulunur. Bazı durumlarda bu bölümde, nötronları soğuran (içine alan) denetleme çubukları yer alır. Reaktörün içindeki tepkime, bu çubukların sokulmasıyla durdurulabilir. Reaktörün ortasında üretilen enerjinin, toplandığı düzen bulunur. Enerji, nötronlar çevresindeki yakıt ve yavaşlatıcı maddelere çarparak onları ısıtır. Bu ısı suyu kaynatır ve bu biçimde elde edilen buhar bir elektrik üreticisinin çalışmasını sağlar.

İlk çekirdek reaktörü 2. Dünya Savaşı sıralarında kurulmuştur.

MEKTUP ARKADAŞI

Türkiye'nin her yöresinden yeni arkadaşlar edinmek ister misiniz? Bize adınızı, adresinizi, nelerle ilgilendiğinizi kısaca yazın. Bu köşede yayımlayalım...

- TEKİN HAN: Yaşım 12. Pul biriktiririm. Kitap okumayı, spor yapmayı çok severim. Çeşitli kentlerden arkadaşlarla yazışmak istiyorum.
  Adres: Güres Cad. Giygör Terzihanesi No: 86 SİİRT
- GÜZİDE ERTÜRK: Yaşım 13. Gezmeyi, müzik dinlemeyi, kitap okumayı çok severim. Pul, kart ve poster biriktiririm. Yurdumuzun her yöresinden arkadaşlarla yazışmak istiyorum.
  Adres: Yokuşbaşı Mah. Mezarlık Sok. No: 19/4 BODRUM
- AZİZ ALTINBAŞ: Yaşım 14. Her tür sporu severim. Pul ve para biriktiririm. Dergi okuru arkadaşlarla yazışmak istiyorum.
  Adres: Hafiziye Mah. Türközü Sok. No: 9 VAN
- İNCİLAY KIVILCIM: Yaşım 12. Boş zamanlarımda kitap okur, müzik dinlerim. Kart biriktiririm. Yazışacağım.
  Adres: İskele Meydanı BODRUM
- EROL YİĞİT: Yaşım 13. Futbol ve basketbol oynarım. Bisiklete binmeyi severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Soğukkuyu Mah. Menekşe Sok. No: 47 BURSA
- HİCAP BİRCAN: Yaşım 15. Kitap okumayı, spor yapmayı, müzik dinlemeyi severim. Pul, kart ve yabancı para biriktiririm. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Türkkuyusu Mah. Çıkmaz Sok. No: 73/1 BODRUM
- ERKAN ALKAN: Yaşım 11. Boş zamanlarımda müzik dinler, kitap okurum. Çeşitli kentlerden arkadaşlarla yazışmak istiyorum.
  Adres: Uzunmustafa Köyü Rumelipalas Karşısı – DÜZCE
- AYFER ÖZGÜNER: Yaşım 11. Spor yapmayı ve mandolin çalmayı severim. Pul ve kart biriktiririm. Yazışmak istiyorum.
  Adres: D.S.İ. Arkası Şekerevleri Bal Sok. No: 1/A ADAPAZARI
- TİMUÇİN ÇOPUROĞLU: Yaşım 11. Pul biriktiririm. Kitap okumayı ve spor yapmayı severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Eski ANkara Cad. Mehtap Ap. No: 72/6 KIRŞEHİR
- SERDA KURU: Yaşım 14. Boş zamanlarımda kitap okurum. Pul biriktiririm. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Gaye Sitesi C Blok No: 36 Etiler – ANKARA
- SAİT SEÇKİN: Yaşım 10. Pul biriktiririm. Müzik dinlemeyi futbol oynamayı çok severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Marmara Cad. No: 145 Kocamustafapaşa – İSTANBUL
- ESİN KIYAN: Yaşım 10. Müzik dinlemeyi, kitap okumayı seviyorum. Yaşıtlarımla yazışacağım.
  Adres: Krizantem Sok. No: 12 I. Levent – İSTANBUL

YANITLAR

● BİSİKLETÇİ: B

● 8 FARK: (1) Çıpanın sol ucu. (2) Kayığın altı. (3) Sağdaki bitki. (4) Adamın gömleğinin yakası. (5) Makaranın sol ayağı. (6) Makaranın kolunun ucu. (7) Kayığın direği. (8) Sol alttan ikinci çizgi.

● KARE BULMACA: Soldan sağa: (1) Pantalon. (2) Ara – Vadi. (3) Katlamak. (4) İl – Ala. (5) Aba – İs. (6) Tamir. (7) Ar – Dalak. (8) Ne – Ak – Ni.
Yukarıdan aşağıya: (1) Pakistan. (2) Aral – Re. (3) Nat – At. (4) Labada. (5) Ovalamak. (6) Lama – İl. (7) Oda – İran. (8) Nikas – Ki.

● POLİS DOSYASI: Otelci, adamı ölü bulduğunu söyledi. Ama adam intihar etse, yatağında kan lekeleri olurdu. Demek ki otelci, adam uyurken odaya girmiş ve tabancayı göğsüne dayayarak onu öldürmüştü.

● İKİ RESİM: (1) Adamın ceketinin cebi, masanın ayağındaki şekil. (2) Adamın kemerinin tokası, televizyonun düğmesi. (3) Televizyonun düğmesi, çiçeğin ucu. (4) Adamın kulağı, tavuğun kanadı. (5) Televizyonun anteni, masa örtüsünün sol tarafındaki çizgi.

● BALIKLAR:

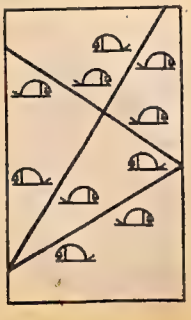

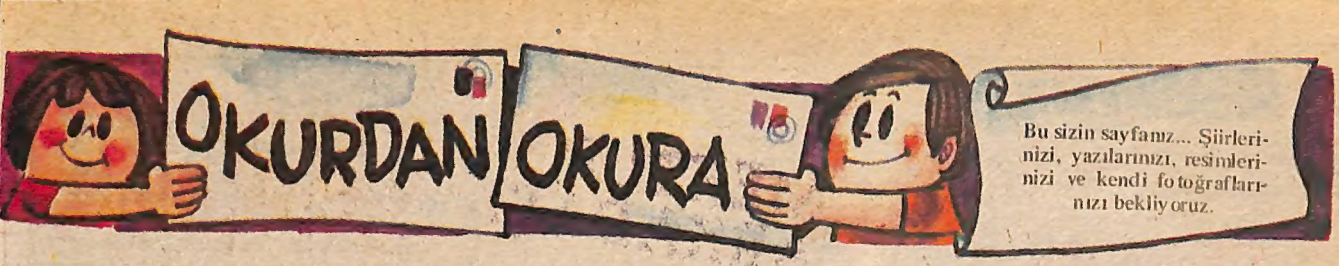

İSTEMİYORUZ

Ayağındaki ayakkabı yırtık
Üzerindeki elbise yırtık
Sokakta oynuyor, sokakta yatıyor
İstemiyoruz böyle çocuk yılı
İSTEMİYORUZ

Sahipsiz, kimse istemiyor onu.
Suç onun mu, hayır değil
Soruyorum suç kimin
İstemiyoruz böyle çocuk yılı
İSTEMİYORUZ

Ne atom bombası
Ne hidrojen bombası
Ne top, ne tüfek
İstemiyoruz bunları

Barış, kardeşlik, eşitlik istiyoruz
İnsanların ölmemesini istiyoruz
Savaş değil, barış istiyoruz
Duymuyor musunuz bizi

İSMAİL KOÇ

İNSAN DEĞERİ

Bir canlı var düşünebilen
Bir canlı var aklını kullanabilen
Bir canlı var yazabilen
Bir canlı var değeri bilinmeyen

Öldürüyor, öldürülüyor
Saldırıyor, saldırılıyor
Ateş ediyor, ateş ediliyor
Katlediyor, katlediliyor

Aranıyor bazı insanlar tarafından
Dostluk, kardeşlik ve barış
İstenmiyor bazı insanlar tarafından
Silah, savaş ve düşmanlık

Niçin suçsuz insanlar can veriyor
Niçin öldürülüyor
Savaşlar diyarı dünya niçin kuruldu
Barış, kardeşlik, dostluk için değil mi

Bırakalım bombayı
Bırakalım silahı
Bırakalım bıçağı
Bırakalım tankı
El ele verip kurtaralım dünyayı

KAĞAN ÖZERHAN

ANNE

Yurdum ile senden uzak kalınca
Ağlaya, ağlaya gezerim anne
Dertlerim yığılıp içime dolunca
Hüzünlü mektuplar yazarım anne

Özlemin gözlerimde tüterken
Seher vakti garip bülbül öterken
Akşam ufuklardan güneş batarken
Elemli dizeler yazarım anne

Sabırla beklerim, yıllık iznimi
Yılda bir görürüm melek yüzünü
Yolunu gözlerim, Anneler Günü
Seni hasretle beklerim anne

Boynu bükük gönüllerden bir demetle
Mektupta yazdığım engin hasretle
Kutsallığa varan saygı hürmetle
İki ellerinden öperim anne

ÜMİT ÖZDEMİR

KIŞ GELDİ

Dışarıda kar yağıyor, lapa lapa
Bizler oturuyoruz, sıcacık odalarda
Fakirler aç mı, susuz mu, bilmiyoruz
Neden onları, arayıp bulmuyoruz

FÜSUN ASLANTAŞ

YURDUM

Türkiyemin yemyeşil çayırları
Masmavi denizleri, gökleri
Sıcak, solmaz yürekli insanları
Mutlu kılar hep bizi.

Meralarda verimli sürüleri
Hudutta aslan yürekli erleri
Oyunlarda yiğittir efeleri
Mutlu kılar hepimizi

Bereketli ürünlü toprakları
Umut dolu güzel, şirin köyleri
Cephede, korkusuz Mehmetcikleri
Mutlu kılar hepimizi

RIZA ERGİN

DELİ OLMA

Sami'nin aritmetiği çok zayıftı. Her zaman kırık not alıyordu. Bir gün okuldan eve dönünce babasına:

— Aritmetikten pekiyi alsam ne yaparsın baba, diye sordu:

— Sevincimden deli olurum, yanıtını alınca:

— Öyle ise hiç korkma babacığım, çünkü zayıf aldım.

ERCÜMENT KAMALI

Resim: NURDANE KAŞIKIRIK

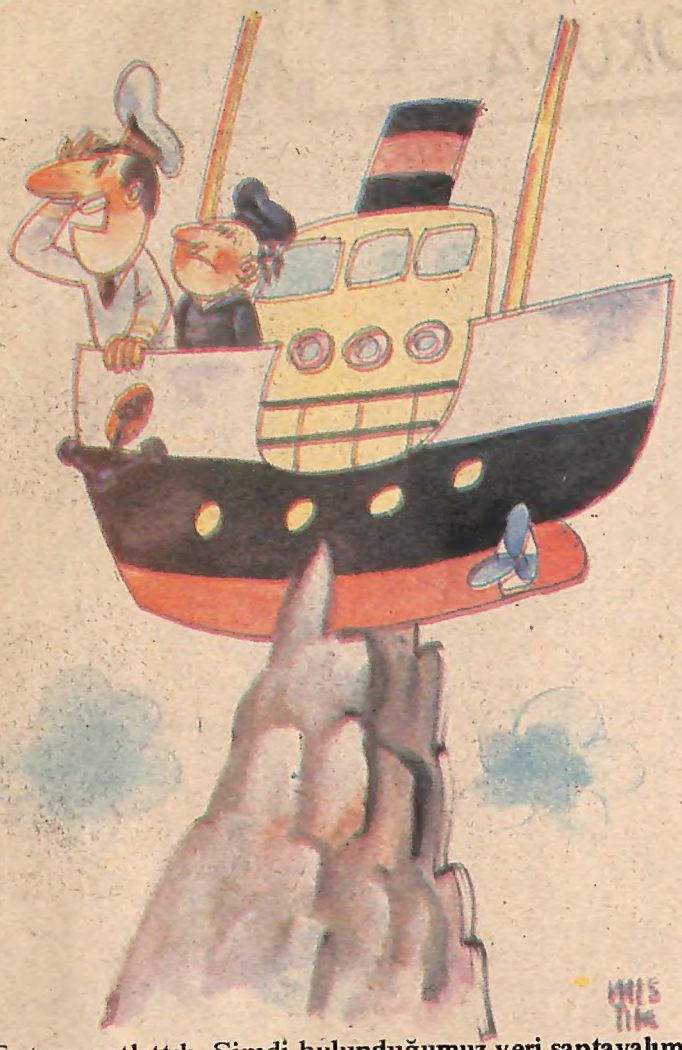

– Fırtınayı atlattık. Şimdi bulunduğumuz yeri saptayalım

FIKRALAR

ÖRDEKLER NASIL GEÇER?

Küçük Barış, amcasına sordu:

— Beş ördek ana caddeden karşıya nasıl geçer?

Gazetesinden başını kaldıran amcası, yeğenine:

— Bundan kolay ne var, yürüyerek geçerler çocuğum, dedi.

Barış kıkır kıkır gülmeye başladı:

— Bilemedin amca, dedi, trafiği aksatarak geçerler...

DOKTORUN OĞLU

Doktorun oğlu babasına sordu:

— Babacığım, ben büyüdüğüm zaman göz doktoru mu, dişçi mi olsam dersin?

Doktor hemen yanıtladı:

— Dişçi ol oğlum, dişçi ol, insanların iki gözü bulunur, ama otuz iki dişi vardır.

KENAR MAHALLE

Fizikten sınav yapılıyordu. Öğretmen sordu:

— Söyle bakalım Sinan, elektrik nerelerden geçmez?

Sinan, ayağa kalkıp saymaya başladı:

— Camdan, kehribardan, tahtadan.

— Başka?

— Lastikten.

— Başka?

Sinan biraz düşündükten sonra yanıtladı:

— Bir de kenar mahallelerden geçmez efendim...

aziz nesin
uyusana tosunum

Aziz Nesin, sadece büyüklere seslenen yazılarıyla, kitaplarıyla değil, çocuklar için yazdığı öykülerle, masallarla da ün yapmış değerli bir sanatçımızdır. Onun daha önce bir kitabını, "Aziz Dededen Masallar"ını yayımlamıştık. Şimdi, aynı sanatçımızın yine sizler için yazdığı başka öyküleri "Uyusana Tosunum" adı altında, Mavi Çocuk Dizisi'nin ilk kitabı olarak sunmaktan kıvanç duyuyoruz. Yitirdiğimiz çizgi ustası Yalçın Çetin'in resimleriyle daha da zenginleşen bu yapıtı severek okuyacağınızı umuyoruz.

Milliyet YAYINLARI

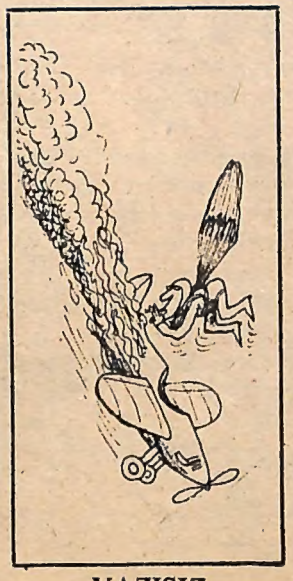

YAZISIZ

Çocuklar... çocuklar!..

Pamukbank Çocuk Sineması Aralık ayında 37 yerde tam 109 gösteri yapıyor.

Bedava davetiyelerinizi en yakın Pamukbank şubesinden alın. Annenizle, babanızla, arkadaşlarınızla yepyeni filmler seyretmeye gelin!

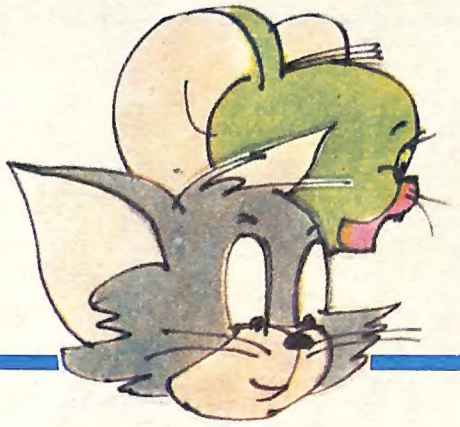

PAMUKBANK ÇOCUK SİNEMASI
ARALIK/1979 PROGRAMI

İLİ-İLÇESİ	SİNEMA	GÖSTERİ TARİHLERİ
İstanbul		
Suadiye	ATLANTİK	1, 8, 15, 22, 29
Kadıköy	SÜREYYA	2, 9, 16, 23, 30
Şişli	GAZİ	1, 8, 15, 22, 29
Bakırköy	SİNEMA 74	2, 9, 16, 23, 30
Aksaray	YILDIZ	1, 8, 15, 22, 29
İzmir		
Tepecik	ÜLKÜ	1, 8, 15, 22, 29
Alsancak	İZMİR	2, 9, 16, 23, 30
Ankara		
Kavaklıdere	AKUN	2, 9, 16, 23, 30
Adana		
Atatürk Cad.	ARI	1, 8, 15, 22, 29
Edirne		1, 2, 15, 16,
Babaeski		22, 23,
Lüleburgaz		29, 30
Zonguldak		1, 2
Giresun		1, 2,
Sivas		8, 9,
Erzincan		15, 16,
Erzurum		22, 23,
Trabzon		29, 30
Malatya		1, 2,
İskenderun		1, 2,
Tarsus		1, 2, 8, 9,
Mersin		15, 16, 22, 23,
Silifke		29, 30
Niğde Aksaray		15, 16,
Kayseri		22, 23,
Nevşehir		29, 30
Alanya		15, 16,
Seydişehir		22, 23,
Akşehir		29, 30
Eskişehir		15, 16, 22, 23,
Kütahya		29, 30
Tire		15, 16,
Ödemiş		22, 23,
Salihli		29, 30
Bursa		8, 9,
Yalova		15, 16,
İnegöl		22, 23,

Ücretsiz davetiyelerinizi, programda belirtilen il ve ilçelerdeki tüm Pamukbank Şubelerinden alabilirsiniz.

Genç PAMUKBANK "iyi bankadır"

Yıllardır yavrularınıza okumayı kolay ve çabuk öğreten fişli **ALFABE**'nin yeni baskısı çıktı

Yazmayı kolaylaştıran küçük fiş ekleriyle

Dört renkli karton kapaklı, tamamen renkli ofset baskılı

Milliyet YAYINLARI

Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu'nun 2.2.1976 gün ve (8) sayılı kararı ile «Başvurma Kitabı» olarak kabul edilmiş ve 1947 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanmıştır.